

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

LVIII

Gruodis — December 5, 1973

Nr. 92

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

SIEKIANČIŲ IDEALŲ

Prarandamas tikrovės pajautimas

Rašydami apie prezidento Nixono grįžimą į viešumą, pastebėjome, kad ir 'karščiausi jo šalininkai... bijojo džiaugtis. Juk pagal ligšiolinę praktiką, kiekvieną jo priešpuolį palydėdavo naujo skandalo iškilimas. Iš tikro, nespėjau tas eilutes išsiųsti, kai paaiškėjo 18 minučių spraga teismui pristatytose juostose! Bet nepaisant to man atrodė, kad tauta dėl įvairiausių priežasčių nenori Nixono pasitraukimo ar pašalinimo ir toms nuotakomis užkrėtė ir politikus. Panašios išvados priėjo ir New York Times bendradarbiai, kurie dabar pradėjo kampaniją už rinkimų spaudimą į savo senatorius ir kongresmanus.

Taip, pavyzdžiui, James Reston rašo, kad amerikiečiai kada nors pasigailės savo dabartinės ryžto stokos. Girdi, Spiro Agnew turėjo pasiūlyti už tai, kad melavo savo mokesčių pareiškime, tačiau jo nusikaltimai buvę mažesni kaip Nixono, kuris pradėjęs karą Cambodijoje be kongreso pritarimo ir sukūręs savo privačią slaptą policiją. Rasi, visa tai galima būtų atleisti ir gėrėti prezidento narsumu kovojant už savo išsilikimą. Tuo tačiau negalima gražinti pasitikėjimą prezidentu, kad jis sugebės

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

padaryti tinkamus sprendimus kompiuterioje šios dienos situacijoje.

Trys metai tokios padėties būtų sunkiai pakenčiami, tačiau — rašo toliau Restonas: 'Atstovų Rūmų teisių komisija nepasiūlys pašalinti prezidentą ir senatas nespės to klausimo, jei nebus verčiami to padaryti viešosios nuomonės. Atrodo tačiau, kad žmonės visa byla jau nusibodo ir jie yra nuo jos pavargę. Tai yra prezidento viltis ir tautos problema'.

Atrodo, kad čia susiduriame su praraja tarp idealistinės ir pragmatiškos galvosenos. Abstrakčiai žiūrint galima teigti, kad Nixonas nusikalto įstatymų raidei, tačiau praktiškai jo veikla mažai kuo skyrėsi nuo kitų politikų veiklos. Ir kartais net sunku suprasti, kodėl iš jo reikalaujama didesnės 'nekaltybės' kaip iš kitų buvusių prezidentų. Greičiausiai dėl to, kad yra asmeniškai nemėgiamas.

Prisiminkime, kad John F. Kennedy buvo labai populiarus intelektualų tarpe. Bendravimas su jais tačiau nesulaikė nuo išvėlimo ir pietryčių Azijos karą. 'Gudriausios galvos' buvo už isi-

kišimą. Kai Johnsonas tą išvėlimą logiškai praplėtė, jo populiarumas dar nesumažėjo. Intelektualų jis buvo dar mėgiamas už pravedimą visos eilės socialinių ir 'žmogaus teisių' reformų. Bet kai tai buvo padaryta, jis jau buvo nereikalingas. Persiskyrimo data sutampa su trijų žinomų intelektualų pusryčiais New Yorko Quo Vadis restorane. Tie trys: John Kenneth Galbraith, Richard Goodwin ir Arthur Schlesinger Jr., buvę Kennedy ir Johnsono patarėjai, 1966 metų pavasarį tame restorane nutarė, kad Vietnamo karas buvusi klaida, kuri galinti privesti prie pasaulio galo. Jie nutarė sustabdyti karą ir Johnsoną.

Nuo tada prasidėjęs intelektualų nusivylimas karu greitai užkrėtė aktyvesnę dalį 7 milijonų studentų. Prasidėjusios riaušės palaidojo Johnsono karjerą.

Nixono užsienio politikai, siekiančiai jėga ir susitarimu su Sovietija bei Kinija, išlaikyti taiką, beveik visuotinai pritariama, užkliuvo jo prezidento — imperatoriaus stilius. Padarytos klaidos buvo išpūstos ir didžiulius nusikaltimus. Tai gal ir neprivers prie jo pašalinimo dabar, tačiau energijos križė palietus kiekvieną, nesunku bus sudaryti pažiūrą, kad dėl jos kaltas tik Nixonas su naftos bendrovėmis. Tai sudarys naują akstiną reikalauti Nixono pašalinimo, kurio dabar taip pasigėdo New York Times.

Aleksandras Soženicas, stebėdamas Amerikos įvykius iš Sovietijos, rado nepaprastą panašumą tarp jų ir Rusijos įvykių bolševikų revoliucijos išvakarėse. Pradedu bijoti, kad jis yra teisus.

Taip kaip Rusijos įstojimas į pirmąjį pasaulinį karą privedė prie caro režimo žlugimo ir kruvino bolševikų režimo, taip energijos križė gali privesti prie Nixono nuvertimo ir daug ... griežtesnio prezidentinio režimo įvedimo. Abejose valstybėse dirva tam buvo paruošta idealiai galvojančių intelektualų.

• New Jersey Lietuvių Tarybos valdyba gruodžio 9 d., 1 v. p. p. Lietuvių Laisvės salėje, 269 Second St., Elizabeth, šaukia visuotinę suvažiavimą, į kurį organizacijos prašomos deleguoti po 3 atstovus. Bus naujos valdybos ir kontrolės komisijos rinkimai bei svarstomi kiti svarbūs reikalai.

• Kenosha's Alto skyriaus valdyba šiuo metu sudaro: Z. Lukauskas — pirmininkas, J. Kasputis — vicepirmininkas, St. Valaitis — kasininkas ir V. Skirmuntas — sekretorius.

Neseniai Chicagoje praėjusį Alto suvažiavimą skyrius pasveikino ir pasiuntė auką \$50.00 jo reikalams.

• Ateitininkų Sendraugių S-gos į naują centro valdybą išrinkti: Pranas Baltakis, Genė Vasaitienė, Juozas Laučka, Roma Žilionienė ir Jonas Vaitkus. Visi iš Washington, D. C.

LSB Vyr. Skautininkas v.s. Petras Molis ir pavaduotojas v.s. Česlovas Kiliulis, posėdžiaudami su Amerikos Skautų pirmininku Alden G. Barber, aptaria darnesnio tarporganizacinio bendradarbiavimo problemas.

VAKARŲ VOKIETIJOS VIDAUS NIAUTYNĖS

M. SARGENIS

V. Vokietijos šių dienų politiniame gyvenime vyksta smarkios niautynės ar peštynės dėl valdžios. Tiesa, dabartinė socialdemokratų liberalų vyriausybė yra tvirta: ji remiasi absoliučia dauguma parlamente — 271 atstovu iš 496. Tačiau dėl politinių, finansinių ir ūkinių priežasčių jos autoritetas krašte kaskart mažta. Šit Allensbacho demoskopinis institutas, kuris 1972 m. apytiksliai išpranašavo Brandt — Scheel parlamento rinkimų laimėjimą, pateikė naujus V. Vokietijos gyventojų nusistatymų davinčius. Jei šiandien įvyktų parlamento rinkimai, tai V. Vokietijos balsuotojai 49% balsų atiduotų už CDU — CSU (praėjusių metų rinkimuose jie gavo 44,9%), socialdemokratams surinktų 38% (pernai jie gavo 45,8%) ir liberalai — FDP — gautų 11% (pernai jie gavo 8,4%). Ar taip būtų, nesiimu spresti, tačiau faktas, kad opozicijos prestižas didėja, o kalicinės vyriausybės — mažėja.

Vienas iš dabartinių politinių niautynių objektų yra prezidento vieta. Dabartinis V. Vokietijos prez. Gustav Heinemann, kurio penkerių metų kadencija baigsis kitų metų birželio pabaigoje, pareiškė, jog jis antrai kadencijai nebekandidatuos. Socialdemokratams ypatingai buvos susijaudinę dėl šitokio prezidento apsisprendimo. Viena, jiems labai sunku surasti toki paklusnų kandidatą, koks buvo G. Heinemann. Antra, jiems nelengva bus susikalbėti su liberalais, kurie taip pat norėtų

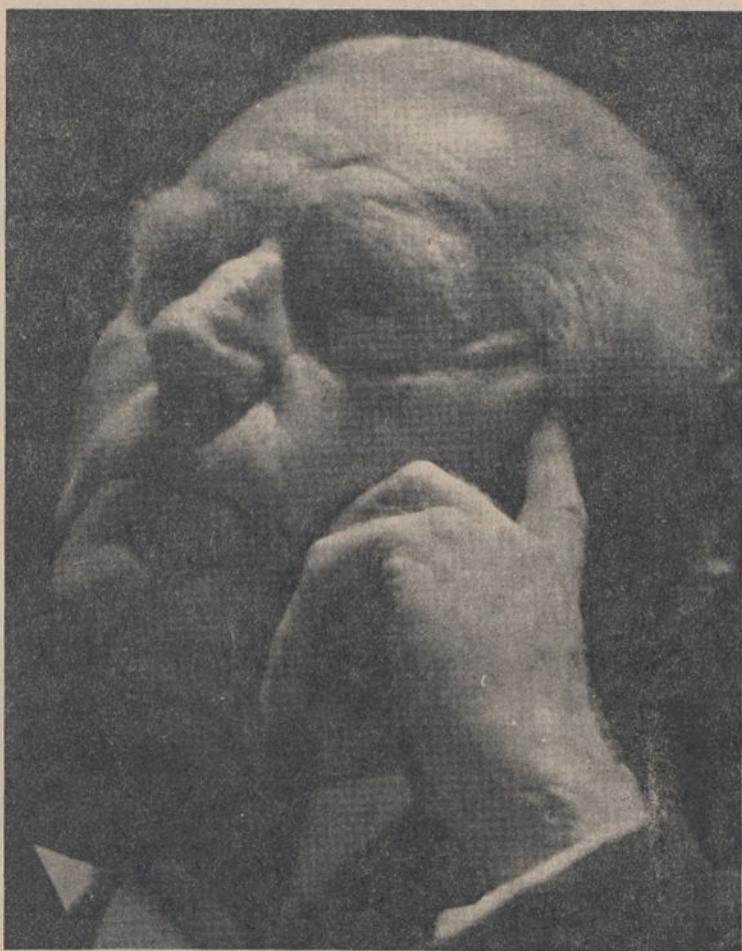
W. Scheel iškelti į prezidentus. Taigi, ši kartą niautynės vyks pačioje koalicijoje. Žinoma, galutinai nulems socialdemokratų apsisprendimas, nes jie yra didžiausia partija. Tačiau, jei liberalai užsispirs, jie gali priversti socialdemokratų nusileisti, nes jie turi stiprų kozyrį: mes nutraukiame koaliciją! Tuo tarpu gana sunku pranašauti, kas bus naujasis V. Vokietijos prezidentas: Scheel, darbo ministris, socialdemokratas. Walter Arendt (48 m.) ar kas kitas iš socialdemokratų.

Pagrindinės niautynės vyksta dėl visos V. Vokietijos valdžios. Tai partijų kovos. Ji ypač žurnalistams krito į akis per pastaruosius trijų partijų suvažiavimus. Agresyviausi šioje kovoje yra Vokietijos komunistai. Tiesa, jie yra suskildę į dvi grupes: maocistus ir brežnievininkus. Pastarieji naudoja didesnę laisvę ir galimybę plėstis. Jie šiemet savo kongrese išsirinko naują šefą — Mies, kuris yra dar gana jaunas, vos 44 m., ir agresyvus. Jis paskelbė, jog komunistams V. Vokietijoje dabar susidariusios palankios sąlygos veikti, augti ir siekti kapitalistinės sistemos pakeitimą komunistine. Jis kvietė net kunigus stoti į komunistų partiją, nes jau ne vienas kunigas jai priklauso... Šiuo metu abi V. Vokietijos komunistų partijos nėra nei gausios, nei pavojingos. Jos būtų pavojingos tik tada, jei per Vokietiją peržygiuotų vienokia ar kitokia Raudonoji armija.

Kongresmanas Robert P. Hanrahan kalba Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavime. Kongresmanas Hanrahan pranešimą padarė Simo Kudirkos reikalu. Šalia jo stovi ALT pirmininkas dr. Kazys Bobelis ir Irena Blinstrubienė, ALT reikalų vedėja.

Mirė Lietuvos Laisvės Komiteto pirm. Vaclovas Sidzikauskas

A.A. Vaclovas Sidzikauskas

Praeitą šeštadienį, gruodžio 1 d. New York'e mirė Lietuvos Laisvės Komiteto pirmininkas Vaclovas Sidzikauskas, 80 metų amžiaus, buvęs Lietuvos igaliotas ministeris Berinyje, Vienoje, Berne, Londone, Hagoje ir su pertraukomis atstovu prie Tautų Sąjungos. Nuo 1951 m. iki mirties buvo Lietuvos Laisvės Komiteto pirmininku ir 1960-61 Pavergtųjų Tautų Seimo pirmininku. 1964-1966 buvo Vliko pirmininku.

Velionis buvo gimęs 1893 m. balandžio 10 d. Šiaudinėje, Kidulių vlsč., šakių apskr. Teisės mokslus studijavo Maskvoje, vėliau Berne ir VDU Kaune. Lietuvos užsienio reikalų ministerijoje ėjo įvairias pareigas. Karo metu vokiečių buvo suimtas ir kalintas Soldau, o vėliau Auschwitzo koncentracijos stovyklose. Dalyvavo Lietuvos pogrindžio veikloje ir buvo aktyvus visuomenininkas ir diplomatas.

Liberalų — FDP — suvažiavimas Wiesbadene praėjo triumfo žnekle. Ši mažiausia parlamentinė partija (ji turi 41 atstovą) gali didžiautis, kad ji vyriausybėje užima stiprias pozicijas. Ji ministerių kabinete turi net 5 ministerius: užsienio, vidaus, pramonės, žemės ūkio ir ministerių ypatingiems reikalams. Be to, jų pirm. W. Scheel yra ir vicekancleris. Suvažiavimo metu jam sušvito ir prezidento vietos žvaigždė. Taigi, W. Scheel suvažiavime galėjo išdidžiai girtis laimėjimais ir kritikuoti ne tik CDU/CSU, bet ir socialdemokratų. Jis, kaip ir buvo laukiama, garantavo ištikimybę Brandtui iki 1976 m. parlamento rinkimų. Bet man atrodo, kad jis liks ištikimas ir po 1976 m., nes jis iš CDU daugiau laimėti nesitiki.

CDU partijos suvažiavimas įvykęs š.m. lapkričio 19-20 d. Hamburge, praėjo diskusijų ir saviškos ženkles. Naujoji partijos vadovybė su Rheinland — Pfalz min. pirm. H. Kohl priešakyje vis dar reikalinga isistiprinimo. Dar vis jaučiama buvusio kandidato į kanclerius R. C. Barzel rivalizacija. Tačiau, besvarstant vieną iš svarbiausių 'Mitbestimmung' klausimų, H. Kohl užimtoji pozicija laimėjo 5:1 santykiu. Pranašautas partijos skilimas ne tik neįvyko, bet partija dar labiau sustiprėjo. Todėl H. Kohl drąsiai paskelbė, jog CDU, kartu su CSU yra pasiryžę iškovoti būsimų parlamento rinkimų laimėjimą. Ar tai pasiseks, priklausys nuo tolimesnės vidaus konjunktyūros ir nuo partijos sugebėjimo įtikinti rinkikus, jog dabartinė vyriausybė yra nepajėgi užsienio ir vidaus politikoje. CSU šefas Strauss jau dabar reikalauja Brandt atsistatydinimo, bet kas jo reikalavimo klausys. Socialdemokratams kol kas jaučiasi galingi ir nemano kapituliuoti prieš opoziciją. Juos tegali sužlugdyti liberalai, bet pastarieji yra patenkinti socialdemokratų užleistomis geromis pozicijomis. Taigi, CDU/CSU teks kovoti dėl absoliutaus laimėjimo, vadinas 51% balsų. Jei šiandien pranašaujama CDU/CSU 49%, tai po trijų metų gal būtų pajėgs opozicija paveržti po 1% iš liberalų ir iš socialdemokratų, o gal sugebės liberalus ir dar labiau nusmukdyti.

ATVIRAS LAIŠKAS NEW YORKO AKADEMINIŲ ORGANIZACIJŲ VADOVYBĖMS IR VYTAUTO D. UNIVERSITETO SUKAKČIAI ATŽYMĖTI KOMITETO PIRMININKUI

Buęs ilgametis Lietuvių Profesorių Draugijos Amerikoje Valdybos pirmininkas ir apie Lietuvos universitetus sukaktovinio veikalo sumanytojas - pradininkas, prof. Stasys Dirmantas sveikina šviesią ir kultūringą Didžiojo New Yorko tautiečių bendruomenę. Siunčiu Jums, pasiryžusiems ir ištęsiusiems atžymėti ilgą amžių slinktyje vienintelio, tikrai lietuviško, laisvo, valstybinio universiteto aukšines sukaktį, -gilios pagarbos ir padėkos žodžius.

Mūsų universitetas veikė laisvoje suvereninėje Lietuvos valstybėje nuo 1922 m. vasario 16 d. iki 1944 metų vidurvasario. Po keliolikos metų jo sekmingas augimas - brendimas ir naudinga veikla buvo blogų kaimynų išprievartauti. Pradžioje - visada imperialistų-agresorių-maskolių brutalia kariškai - policine invazija. Po jos sekė ilgesnė (ir karinė) laikinų suokabininkų, (vėliau priešų) tarptautinių pasaulio masto superkriminalistų, savo laiku Stalino ir Molotovo gerų draugų -- Hiliterio ir Ribbentropo, -- sunki okupacija. Mūsų jaunąs Kauno - Vilniaus universitetas abidvi šias agresijas kietai, atspariai ir garbingai atlaikė. Mūsų tautos mokslo ir auklėjimo švyturio moralė ir autoritetas liko nepažeisti. Tik jų veikla liko sutrukdyta.

Jei Lietuvos kariuomenė kruvinose kovose pagimdė 1919-1923 metais Lietuvos valstybę, tai Lietuvos aukštojo mokslo istaigos (priešky su universitetu) per keliolika laisvės metų apšvie-

tė, išmokslo, išauklėjo ir sukultūrinė mūsų tautos gausią jauną šviesuomenę.

Jei ne Lietuvos universitetai, tai mūsų naujausia priverstina išeivija nebūtų tokia, kokia mes apie save (gal pradžioje per daug didžiudamies) manėm... Gi ji būtų visai panaši tai mūsų išeivijos bangai, kuri pasiekė užjūrių kraštus prieš I-jį Pasaulinį karą...

Ir negaliu atsistebėti, kad net tokios šviesios, intelektualais turtingos ir gausios mūsų bendruomenės (pvz., Bostono, Los Angeles, Philadelphia ir kt.) iki šiol nepasiekė iškilio Detroito Kultūros Klubo pavyzdžiu. Klubas, kurio vadovybė plačiu mastu, didžiai kultūringai ir sekmingai jau prieš metus (1972.X.15) suorganizavo ir pravedė Lietuvos universiteto atkūrimo aukšines sukakties minėjimą.

Tik (išlikusiais nariais - veteranais negausi, o doleriais labai neturtinga) Lietuvių Profesorių Draugijos Valdyba suskubo tautai laiku parūpinti mokslinio pobūdžio 900 puslapių tomą apie mūsų universitetus. Mano manymu tokia Chicago (po Reutlingeno - naujai išeivijos sostinei) iki šiol panašaus prasmingo minėjimo nesurengus, - tektų iš gėdos bent kiek parausti...

Gal kas pakaltintų pačią LPDA ar jos Valdybą nesuorganizavus a) akademinio minėjimo, o kartu ir b) savo leidinio viešosios introdukcijos - visuomenės supažindinimo, ar, kaip įprasta sakyti ir rašyti, 'knygos pristatymo'?

Tokio kaltinimo, kaip buvęs LPDA pirmininkas, ne-

prisiimčiau. O tai dėl kelių priežasčių:

Primo: Nors apie tai galvota, bet platesniu mastu to klausimo nebuvo kelta. Nes išskėlus, LPDA būtų užpulta priekaištais, kad LPDA valdyba ir bendrai seni profesorai nori pasireklamuoti, pasiofišuoti pasigarsinti per spaudą ir kitaip. O aš griežtai nusiteikęs prieš mūsų ir taip perplačiai bujojančią asmenų, grupių, veiksmų autoreklamą ar dar daugiau atstumiančią abipusišką, kito adoraciją: Jonas giria Petrą, nes Petras garbina Joną...

Secundo: LPDA jokių pretenzijų į monopolį minėti ir gerbti tautos aukštąsias mokyklas neturėjo ir neturi, nepretendavo ir nepretenduoja.

Tertio: natūraliu būdu (aukštos narių kvalifikacijos ir amžių) LPDA ir jos Valdyba nėra gausi nariais. Jos užnugaris - atrama: visi baigę aukštuosius mokslus ar kiek ilgiau ir rimčiau studijavę, diplomuoti ar nediplomuoti šviesuoliai, nenatūraliomis ir nenormaliomis tremties - išeivijos sąlygomis ir nėra per daug gausūs. O, dar blogiau, iki šiol nėra susiorganizavę ir negalėjo pasirodyti deramoje aukštumoje. Čia gal yra ir mūsų universitetų kiek kaltės.

Tokios padėties rezultate mūsų mokyklų sukaktovių minėjimo bangoje universitetus ir akademijas nurungtyniavo net silpnokos gilių provincijos gimnazijos ar specialios mokyklos. Ukmergės, Tauragės, Švėkšnos... Šiuo įdomiu faktu turėtų susirūpinti, ji giliau panagrinėti mūsų kultūros tyrinėtojai.

Daug pasako ir reiškiny, kad sukaktovinės apie universitetus knygos garbės prenumeratorių tarpe užtikame pavardės silpnai raštingų ir mažo formalus išsimokslinimo asmenų: paprastų darbininkų, karių - savanorių - veteranų, smulkių vaizbūnų, o, priešingai, net paprastų prenumeratorių kartotekoje iki šiol nerastite pavardžių mūsų visuomenei ir bendruomenei vadovaujančių veikėjų, sekmingų finansininkų, vaizbūnų, rašytojų - autorių ir 'profesionalų', igijusių mūsų mokyklose diplomus kurie jiems ir išeivijoje leidžia prabangiai gyventi patogiose ir puošiose žiemos ir vasaros 'rezidencijose'...

Panašiams kultūriniais plačios apimties įvykių minėjimams mūsų yra Pasaulio, JAV-bių ir kitų kraštų bendruomenės, kultūros tarybos, draugijos klubai. Nieks joms nebuvo kelio užkirtęs paminėti, nors po pusšimčio metų prisiminti didžiai reikšmingą įvykį... Pirmo tikrai lietuviško universiteto išlaisvintoje šalyje įsteigimą... Gi kariai veteranai jau 50 metų

Artimesnio skautiško bendradarbiavimo galimybių aptarimui Amerikos Skautų pirmininko Alden G. Barber iniciatyva buvo susaukta septynių etninių skautų vadų konferencija rugsėjo 22 d. Dalyviai I eil. iš kairės: Ilmar Pleer, Alden B. Barber (BSA Chief Scout Executive), Paul Y. Dunn, Dr. Edward Chaszar, Petras Mokis. II eil. iš kairės: Mati Koiva, Dr. Ervin L. Lobpreis, Nestor Kolcio, Česlovas Kiliulis, Alfredas E. Gaujenieks, Ryszard H. Stankowski, Viktor Fisher, Jr., E. Merle Hildreth, James A. Hess, Harry Tarmo ir Dr. Charles Subrt. Be amerikiečių vadų tautybes atstovavo: čekolovai, estai, latviai, lenkai, lietuviai, ukrainiečiai ir vengrai.

MODESTAS PAULAUSKAS IŠSTUMTAS Į DIMISIJĄ?

Visas pasaulis žino, kad kontraversinę pastarosios Pasaulinės Olimpiados krepšinio pergalę Sovietai laimėjo dėl Modesto Paulausko nuopelnų. Tai lietuvis uždirbo Maskvai aukso medalį. Paskutinis kontraversinis kamuolinis pasas buvo vertas aukso.

Šiomis dienomis Modestas Paulauskas pasitraukia iš krepšinio: iš lokalinio, iš 'visasajunginio'. Paulauskas tampa eiliniu sporto rungtynių lankytoju. 'Per dešimtį metų Vilnius tapatino 'žalgirio pergalės su Modesto vardu' rašo Komjaunimo tiesos korespondentas V. Ivaška.

-- Reikia išeiti, -- atsako Modestas, -- palikti vietą jaunimui.

-- Gal pasirinksite trenerio dalia? -- įdomiausi korespondentas.

-- Jokių būdu, -- atsako garsusis Modestas, -- noriu pailsėti kelerius metus. Treniruoti neturiu jėgų. Blogiau negu grįžti į aikštę...

Komandoje Paulauskas buvo 'numeris penktas'. Taip pažymėti jo sporto marškiniai.

kasmet mini Amerikoje, Australijoje, Europoje Lietuvos ginkluotų jėgų atkūrimą... Ar jau pakankamai išryškinta universiteto poveikis mūsų kraštui, mūsų tautai, valstybei? Mūsų kultūrai?

Visai kitas dalykas, kitas visuomenės reagavimas, kai yra iškeliamas sumanymas paspardyti ar pamėtyti toliamam krašte kamuoli... Tad susidaro gausūs komitetai, plaukia tūkstantinės ir šimtinės... Gana.

Todėl dar kartą Jums, newyorkiečiams pagarba ir padėka nuo kariuomenės ir universiteto veterano St. Dirmanto, jo 86-jo gimtadienio dieną.

-- Kas vertas tuos marškinius vilkėti? -- atsidusta ir atsakymo neranda korespondentas V. Ivaška.

Kaip atrodo, toli atsakymo ieškoti nereikia: valstybinei sovietinei krepšinio komandai ėmė nesisekti. Išvykę Ispanijon Europos krepšinio pirmenybių Tarybų Sąjungos rinktinės vyrai pasižadėjo parvežti aukso. Jie parvežė... bronzą. Iki šiol jie laikė žodį. Parveždavo aukso medalius. Tik tai senais, jau pamirštais, 1955 metais Sovietų rinktinė turėjo pasitenkinti bronzos medaliu, trečia vieta.

Prefinalinėse rungtynėse, 1973 m. susitikime su ispanais, iki dvidešimt aštuntos minutės, sovietai vedė 11 taškų. Po to įvyko katastrofa. Ispanai neprileido varžovų prie savo krepšio. Metimai iš tolo buvo sovietams nelaimingi. Sovietinė komanda prarado iniciatyvą, išsiderino, pavirto sistemos neturinčiu būriu, kuriam priešininkas 'krauna' kiek nori!

Ispanai, vėliau, pralaimėjo jugoslavams. Tai dar labiau įskaudino sovietų prestižą.

Sovietai ieškojo pralaimėjimo priežasčių. Esą ispanai turėjo savo komandoje extra-aukštaugius. Jų vienas, du metrus praaugęs (209 cm.). Estrada, rungtynių pabaigoje šeimininkams po abiem krepšiais. Ispanai turėjo 'pavojeingus ir rezultatyvius' puolėjus. Apšvarstymai, aišku, yra šauktai po piet.

-- Šis čempionatas, -- pasakoja Paulauskas, -- buvo man atsisveikinimo čempionatas. Ir neplanuotas.

Tad Tarybų Sąjungos rinktinės žvaigždė atsiveikino su krepšiniu ir komanda 'neplanuotai'. JAV-se toks Paulausko amžius yra pats žaidiko brandumo amžius. Tokiame amžiuje susitelkia

maksimumas patyrimo, strateginių planų, fizinių jėgų. Kaip paprastai, Maskvos planai turi daug neįsėjamų šaltinių. Lietuvis nušalinamas iš valstybinės reprezentacinės komandos tada, kada jis įgijo tarptautinį pažinimą ir pasaulinę garbę, mus tikrai stebina, net sukrečia tokiu brutalumu. Argi jau nuogai veikia garsusis posakis: maurus savo atliko, maurus gali eiti?

Tikriausiai yra taip. Lietuvui atrado pakaitalą. Tas pakaitalas gali būti naujos žaidimo schemos, naujas žaidikas. Modestas Paulauskas išstumtas į dimisiją. Užsienio publikai, žinančiai to žaidiko kvalifikacijas, tas įvykis, kaip visad santyki su sovietais, atrodo nesuprantamas, misteriškas, keistas. Visiškai parbloškia M. Paulausko atsiliepinimas apie Vilniaus 'žalgiriečius', su kuriais, nuo seno, jis buvo sutapęs ir susižaidęs.

-- Kai kurie žaidėjai traumuoti ir fiziškai, ir morališkai.

Ar ne protestas prieš išstumimą suformulavo toki žalgiriečių 'įvertinimą'.

(Modus)

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN OR 1ST CLASS SKILLED MACHINISTS

A leader in the machine tool industry with a sizable order backlog has immediate openings for qualified person to work to close tolerance in the following areas:
PLANER MILL
BORING MILL
GRINDER
MILLING
ENGINE LATHE
TURRET LATHE
The work is varied and interesting. The wages and benefits are excellent as we are a division of Reynolds Metals Company.

Footburt-Reynolds
A Div. of Reynolds Metals Co.
1311 Chardon Rd.
Euclid, Ohio 44117
An Equal Opportunity Employer (90-92)

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį
lietuvių kailininką
Chicagoje

**NORMANA
BURŠTEINA**

Tel. 263-5826
(įstaigos) ir
677-8489 (buto)

185 North Wabash Avenue 2nd Floor
Chicago, Ill. 60601

TAUPYKITE DABAR

SANTAUPOS, PADĖTOS
IKI 10 DIENOS MĖNESIO,
NES NUOŠIMČIUS NUO
MĖNESIO PIRMOS.

WE PAY HIGHEST RATES:

7 1/4% -- 4 yr. Certificates (Min. \$10,000)
7% -- 4 yr. Certificates (Min. \$5,000)

Member F.S.I.C., Washington, D.C. Equal Opportunity Lender

**Saint
Anthony
Savings**

1447 S. 49th Court • Cicero, Illinois, 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Viešėdami Chicagoje aplankykite MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ — PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUSAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

DIRVA THE LITHUANIAN NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

MAILING ADDRESS

P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

ASSOCIATE EDITOR ALEKSAS LAIKŪNAS

DIRVA IŠEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŪRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAUS PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBA REDAKCIJA NEATSAKO.

REDAGUOJA: VYTAUTAS GEDGAUDAS IR ALEKSAS LAIKŪNAS

SOVIETINĖ MOTERIS IR SUNKŪS DARBAI

Kartais pagarbinama, o kartais ir taikliai pašepia moterų liberalizacija, tas modernus sufražistinis judėjimas, atidaro moterims duris į iki šiol akliai uždarytas vietas. Matome moteris 'nemoteriškose' profesijose. Šypsomės matydami vieną merginą, karo mokyklos kadetę, bemašuojančią vyrų gretose...

Moterų liberalizacijos judėjimas dažnokai atrodo komiškas, pretenzingas, negyvenimiškas. Taip nėra. Tas judėjimas, kad ir atrodantis retkarčiais pretenzingas, net komiškas, iškiepija sveiką nuomonę ir reikšmingą pasitikėjimą moters kvalifikacijomis.

Ir lietuvių visuomenėje moters visuomenininkės kvalifikacijos sudaro integralinę visos lietuviškos išeivijos reikšimosi dalį.

Bet kaip yra profesijose, kur darbas reikalauja netikėtai intelektualinio sugebėjimo, bet paprastų fizinių jėgų? Šis fizinių jėgų neturėjimo momentas ir nubrėžia griežtą ribą tarp 'vyriškų' ir 'moteriškų' darbų ir profesijų. Įvairių moterų i 'vyrišką' darbą reiškia mėginimą sužaloti jos sveikatą. Amerikos fabrikuose, kur moters ir vyro darbas lygiai atlyginamas, yra rūpestingai parengti paragrafai, kurie vyro ir moters darbus laiko skirtingose kategorijose. Tas pat logiškas nusistatymas veikia ir kitose plataus darbų branžose, kur reikalingas fizinis ištvermingumas, raumenų stiprumas.

Įvairiose valstybėse yra įvairios pažiūros į tą, vyro moters, darbų specifiką. Turistai, lankę Maskvą, nustebę pasakoja, kad sovietų sostinės gatvių valymas pavestas išimtinai moterims. Moteris ir gatvės valymo šluota įsivyravę net Vilniuje, Miestai iki šiol neturi gatvių šlavimo mašinų ir tūkstančiai moterų gauna nelengvą 'profesiją': gatvių šlavikę.

Sovietuose, ir ok. Lietuvoje, vis dažniau pastebi, kad dar daugiur darbuose nematoma moterų. Mūsų nusistebėjimui, korespondentai bei projektuotojai mini tikrai nelengvas, fizinio pajėgumo požįrių, profesijas.

Kroniška darbo jėgos stoka reiškia nesveiką, nelogišką darbų išplėtimą ir darbo rezervų verbavimą. Labai trūksta vyrų. Nėra kvalifikuotų darbininkų, nes žmonės vengia studijuoti, 'įsisavinti' kvalifikuotesnį darbą. Mokyklos perkrautos 'leninizmo' studijomis. Iš amatų mokyklos programų reikia išmesti visą pusę 'studijinių' valandų, skirtų lenininėms ir ateistinėms temoms.

Kadangi nėra vyrų darbams ieškoma moterų. Čia

nėra skrupulo dėl fizinio pajėgumo. Valstiečių laikraštįje (Nr. 127) v. Skebas, aštuonių žodžių ilgumo pareigūnas (LTSR MA istorijos instituto sociologijos sektoriaus mokslinis bendradarbis), nusiskundžia, kad merginos nesimoko profesijų kurias galima panaudoti žemės ūkiui.

--Merginos išvyksta mokyti į lengvosios pramonės ir prekybos technikumus, -- skundžiasi V. Skebas, -- mat 'moteriškų' specialybių kitos mokyklos, kol kas beveik neruošia.

Kvalifikuotų žemės ūkio darbininkų tarpe nėra lygsvaros tarp vyrų ir moterų.

-- Vokietijos Demokratinėje Respublikoje už kombaino vairo dažniausiai pamatysite moteris, -- dėsto V. Skebas, -- negi mūsų merginos iš kito molio krėstos.

Kombaino vairą valdyti sunkiau už didelio sunkvežimio operavimą. Laisvame pasaulyje iki šiol negirdėta, kad 'laukų laivų', kombainu vairą sukti pasiūlytų moteriai. Tai yra sunkus fizinis darbas, reikalaujantis fizinio jėgų. Amerikos industrijoje, mums pasiteiravus, aiškėja, kad tie darbai, kur darbininkui tenka kelti arba kilnoti objektus, sunkesnius už 15 svarų (čia gali būti variantai) jau nėra 'moteriški' darbai. Kombaino valdy-

(2)

Didžiausiu sovietinės okupacijos nuopelnu oficialūs režiminiai trubadūrai laiko Lietuvos supramoninimą. Importuodami Lietuvon industrinius įrengimus ir žaliavą, okupantai pavertė kai kuriuos miestus tikromis dirbtuvėmis. Kadangi fabriko staklėms reikia darbo rankų, okupantas, tam tikru požįriū, keičia agrarinio gyventojų mąstyseną. Sistema naikina ūkininką ir daugina miesto proletariatą. Visa tai yra okupacijos bei teritorijos suviršinimo schemoje. Miesto proletariatas gali būti švaistomas pagal darbovietes. Tos darbovietės, laikui bėgant, bus už Lietuvos sienų... Sunkiau išguiti iš savo žemės ūkininką.

Kaimė liko 48% gyventojų. Tai yra 1.488.700. Ypač mažėja kaimo gyventojų tankumas Lietuvos šiaurėje šiaurės rytuose ir buv. Klaipėdos krašte. Vienkiemiai griunami tiesiog įniršusiai, nes tas gyvenimo būdas yra priešiškos ideologijos praktika. Nesirūpinama ekonomine logika, kada vyksta vadinama 'klasine' visuomenės regeneracija. Greta vienkemių, buldozeriai bei melioratorių grioviai nuneša ištisas gyvenvietes. Per 11 metų sugriauta 912 ant socialistinio kelio pasimaišiusių gyvenviečių. Išguiti gyventojai grūdžiami į daugiabučius pastatus, tikrus kolūkių kumetynus. Dažnai, dėl vietos stokos, viename butelyje, 'laikiniai', metų metais, skursta kelios 'žemdirbių' šeimos, vis belaukdamos pažadėtų, 'beveik miestiečių' butų.

Todėl ir šioje knygelėje, kalbėdami griežtai faktinė, statistikos daviniais pateik-

(zž)

mas ir darbo sąlygos greta kombaino vairuotojo pareigų labai sunkūs. Kelia tikrą nerimą toks siūlymas, paskelbtas laikraštįje, kuris reiškia, kaip skelbia titulas, ne valstiečių nuomonės atstovą, bet kompartijos valios pranešėją.

ST. PERMINAS

ta medžiaga, autoriai, nori - nenori, priversti paprinti ir apie 'Lietuvos kaimo artimiausią ateitį'. Šita 'ateitis' už uodegos dar nėra pagauta, neįgyvendinta, netapusi realybe. Todėl šių šviesių svajonių mes skaitytojams neatpasakojame. Bereikia pridurti, kad apie 'artimiausią kaimo ateitį', kalbėtais pat žodžiais ir prieš penioliką metų.

Kaimų (taip vadina visas gyvenvietes, neturinčias miesto titulo) yra daugiau kaip 24.000. Kai kurios tokios 'kaimo gyvenvietės' gyventojų skaičiumi pralenkia ir miestus. Venta, Baisogala, Juodišiliai, Švėkšna ir t.t. Tai žmonių telkiniai, kurie turi savo tvarkymosi galimybes. Rudamina, Merkinė, Raudondvaris, Aukštadavys - tai vietovės, kurios nepriklausomybiniais metais turėjo tendencijas tapti miestais. Dabar tos vietovės yra sovietinio tipo pusiamaisteliai, pusiau valstiečių centrai. Tai yra savotiškas sovietinio tvarkymosi chaosas, sunkiai suderinamas su griežta administracine Nepriklausomos Lietuvos logika. Pav. dabar Garliava yra 'miesto tipo gyvenvietė', tuo tarpu istorinė Merkinė paversta 'kaimo tipo gyvenviute'. 'Miestų' pavirto Neringos vasarviečių kompleksas, pavadintas 'Neringa', nors gyvenvietės čia išdėstytos ne miesto teritorijos principu.

Tautybių santykiai aiškiai kalba, tuo tarpu, lietuvių naudai. 1970 metais Lietuvos teritorijoje buvo 2.506.700 lietuvių. Per vienuoliką metų (tada buvo gyventojų surašymas), lietuvių padaugėjo 355 tūkstančiais. Atsargiai paaiškinama, kad tas prieaugis yra dvigubas: natūralus ir mechaniškas.

Kitos tautybės išsidėsto tokia tvarka: rusų 268 tūkstančiai. Jų per 11 metų padidėjo 37 tūkst. Lenkų 240 tūkst., baltarusių (gudų) - 45 tūkst., žydų - 23 tūkst., ukrainiečių - 25 tūkst., latvių - 5 tūkst., totorių - 3 tūkst., čigonų - apie 2 tūkst. Kitų tautybių apie 9 tūkst. Tad, oficialiai, slavų tautybių yra per 300 tūkst., kas, lyginant ankstesnius davinis, dalinai parodo, kad tai yra okupacinis importas. Aštuoniems lietuviams yra vienas slavas (rusas, ukrainietis, gudas. Imant visas mažumas: penkiems lietuviams yra vienas kitatautis. Išskyrus žydus, žvėriškai nacių žudytus, Lietuvoje gerokai padidėjo mažumų gyventojų. Bet visai pradinę vokiečiai. Lietuvių krašte rodo statistika, yra 79%. Į davinis neįeina krašte esanti kariuomenė, uostuose jūreiviai ir stamboka 'specų' kategorija, kurios buvimą labai jaučia didesnieji miestai. Rusai ypač užpylė Vilnių. Čia jie sudaro 24%. Lietuviai tiksliai 42%. Savo sostinėje lietuviai sudaro gyventojų dalį! Didesnė Vilniaus gyventojų pusė, 52%, yra kitataučiai. Kaunas, tuo tarpu, labai lietuviškas. Lietuviai sudaro 84% gyventojų! Tiesiog sensaciškai atrodo žydų ir lenkų nebuvimas Kauno statistikoje: žydų - 4 tūkstančiai, lenkų - 3 tūkstančiai. Rusų gi 32 tūkstančiai, baltarusių 2 tūkstančiai. Knygutėje užmiršo, pristatyti Klaipėdos miesto gyventojų nacionalinę sudėtį. Tenka spėti, kad tai padaryta planingai.

Nurodoma, kad žymesnės kitų tautybių migracijos į kaimą pokario metais nebuvo. Tai reiškia, kad okupa-

cinis importas pasitenkina miestais, rinkdamasis savo migracijai dideliuosius. Vilnius, kaip magnetas, traukia jį kuo gausiausiai. Klaipėda sustoja antroje vietoje. Kaunas, statistiką stebint, atrodo tikra lietuviškumo tvirtovė.

Kaimo gyventojai lietuvių sudaro ir dabar tautos nugarkaulį. 1970 metais kaimė gyveno 87% lietuvių ir tiksliai 2% rusų. Režimo tendencija pasiglemžti savo žinion miestus itin aiški iš slavų (rusų, gudų ir ukrainiečių) skaičiaus mieste ir kaimė. Sovietinės spaudos leidiniai, rašą apie kolūkinį gyvenimą, mirgėte mirga pasižymėjusių rusų pavardeimis. Tuo tarpu rusų kaimetiktai 2%. Šis kurjuzas paaiškėja, prisiminus tendenciją rodyti žmonėms

'išdirbio' ir 'soclenktynių laimėtojų' pavyzdžius. Tokiais 90% tampa rusų tautybės, infiltruotas į kolūkius, elementas.

Kėslas apmalšinti tautinės priklausomybės jausmą yra tendencija įgyvendinti krašte 'dvikalbiškumą'. Kiek vienas privalas mokėti, rusų kalbą. Apie kitas kalbas čia niekas ir nesirūpina. Todėl statistikose rūpestingai sekama, kiek žmonių rusų kalbą moka? Tai darosi netgi ištikimumo režimui rodikliu. Ir vėl matome, kad miestai jau pakankamai 'pramokę' rusų kalbos. Vilniuje net 81% gyventojų laisvai kalbasi rusiškai. Vilniaus lietuvių, kurie moka rusų kalbą sudaro 72% lietuviškos visuomenės. Kituose miestuose tas nušimtis nupuola iki 62. Kaimuose nupuola net iki 26%. Tad, iki šiol, susikabėti rusiškai kaimė dar nėra lengva.

(Bus daugiau)

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9
TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

"Snow and ice controll equipment"

MEYER PRODUCTS INC.
18513 Euclid Ave., Cleveland, Ohio

MACHINE SET-UP
Able to set-up using prints and specifications, run and make first piece inspection on Punch Presses, Shears, Brakes, and Iron Workers.

WELDERS
Experienced. Must be able to use fabrication prints sketches, layout job, and fabricate necessary parts, using and iron worker metal saw, drill press and cutting outfit.

Also
GENERAL WELDERS
We offer competitive starting rates, and a wide range of benefits and steady employment.
For personal interview call:
Mr. B. T. O'SHEA
216-486-1313, Ext. 202
An Equal Opportunity Employer (91-92)

Vlado Puto 1973 Metai

L. S. S. T.
SIMO KUDIRKOS KUOPA
NEW YORKE
KNYGAI LEISTI KOMITETAS

Mielie Tautiečiai!

Pranešame Tamstai ir jau spaudoje esame pasiskelbę, kad Simo Kudirkos Šaulių Kuopa yra pasiryžusi išleisti Elenos Juciūtės parašytą knygą "PĖDOS MIRTIES ZONOJE" apie septynerių metų pergyvenimus bolševikų Sibiro kalėjimuose. Tai būtų lietuvių dokumentuotas, paveiksluotas apie 536 ps. istorinis veikalas. Tokios knygos išeivijoje dar neturime.

Kviečiame Tamstą padėti minimą knygą išleisti, užsiprenumeruojant iš anksto. Užsiprenumeruojant jos kaina tik 8 dol., atspausdinus - 10 dol. Ieškomi garbės prenumeratoriai - leidėjai su 25 dol. auka ir mecenatai - su 100 dol. auka. Vienų ir kitų pavardės bus atspausdintos knygoje.

Prenumeratorių patogumui žemiau talpiname atkarpą knygai užsiprenumeruoti.

Visais knygos reikalais rašyti: Kazys Bačas, 84 - 55 86th Ave., Woodhaven, N. Y. 11421.

Su šauliška pagarba

A. Reventas
Komiteto pirmininkasK. Bačas
Administratorius

Jungdamas dol. čekį (arba pašto perlaidą), prašau atsiųsti man Pėdos mirties zonoje knygą, kai ji bus išleista.

Pavardė ir vardas

Gatvė

Miestas Valstybė

Zip Code

Parasas

NAUJA CLEVELANDO VYRŲ OKTETO PLOKŠTELĖ

Su sol. Irena Grigaliūnaite

STEREO

KAINA \$5

18 okteto repertuaro populiariausių liaudies, kariškų ir lengvo žanro lietuviški dainų rinkinys

Kur tas keletis? Pypkės rūmai; Tėviškėlė;
Pajūrio daina - Pajūriais, pamariais; Kariūnų daina; Gaudžia trimitai; Užstalės daina;
O, dalele ir dar 10 kitų.

Iškirpkite šį užsakymo lapelį, užpildykite ir su \$5 čekiu ar money order už kiekvieną plokštelę pasiųskite: R. B. Butkus

60 East 212th St.
Euclid, Ohio 44123

Čekyje ar perlaidoje prašome rašyti - R. Butkus

Prašau man atsiųsti plokšteles. Pridedu čekį arba money order \$..... sumoje.

Pavardė

Gatvė

Miestas Valstybė

Zip Code

ČESLOVAS GEDGAUDAS IR KALBOTYRA (3)

ACHILO KULNAS

JURATĖ STATKUTĖ-DE ROSALES

Moderni kalbotyra yra stebėtinai tikslus mokslas, kai jis liečia pav. fonetinės ir gramatinės evoliucijos taisykles. Deja, kiekvienas mokslas turi savo metodų trūkumų, neaiškumų, neišspręstų klausimų aibes, ir pažanga niekad nesustoja – nesame Dievais ir žmonija tikrai apčiuopomis žengia pirmyn. Taip ir kalbotyra turi savo Achilo kulną: datavimą.

Esant rašytiems šaltiniams, kiekvieną kalbinį kitimą datuoti yra lengva. Taip pat yra lengva atskirti naujesnę kalbinę formą nuo senesnės, paprasčiausiai pritaikant fonetinės ar gramatinės evoliucijos taisykles. Jeigu žmonės nekeliautų, nekariautų, kalbotyra iš tiesų būtų logiškai apskaičiuojamas mokslas, nemažiau tikslus už pačią matematiką.

Tačiau žmonės keliauja, valstybės viena kitą užkariauja, kultūros vystosi ir žlunga, imperijos atsiranda, paskleidžia savo įtaką ir vėl sugriūva... Kiekviena kalba tampa ne normalus išsivystymo padarinys, o skirtingų klodų ir įtakų painiava. Pav. užėjus archaiška kalba kalbančiam užkariautojui į kitą kurią kalbą vartojanti kraštą, abi kalbos susimaišo ir užgimsta naujas kalbinis vienetas kuris tačiau turi ... visą eilę užkariautojų tautos NAUJAI atneštų archaizmų. Jei kalbininkas vėliau, neturėdamas istorinių davinų nei rašytinių šaltinių, bandys atpaukinti susidariusį mišinį, jis pasiduos logiškai tendencijai į naują: pirmykštę archaišką kalbą ir jis su visu savo mokslu nueis šonkeliais, o gal ir šunkeliais.

Ispanai, kurių archeologija nurodo Iberų pusiasalį buvus daugybės tautų sankry-

ža dar priešistoriniais laikais, šiuos žilos senovės substratų, adstratų ir superstratų, t.y. įvairių kalbinių klodų tyrimo klausimus labai plačiai nagrinėjo. Tačiau net tokie dideli autoritetai kaip A. Alonso, karčiai priėjo išvados, kad net ir tuomet, kai toponimija (vietovardžių mokslas) nustato daliną buvusios tautos žodyną, kalbotyra vistiek dar nėra pajėgi išskirti atitinkamo kalbinio klodo liekaną. Iš tiesų, be rašyto šaltinio, be istorinių davinų apie tautų judėjimus, kalbotyra ne tik negali datuoti kalbinių klodų atsiradimus, bet kartais ne negali jų atpažinti.

Č. Gedgaudo nuopelnas kaip tik yra tame, jog jis gryną kalbotyrą nepasitenkino ir ieškojo kalbotyros daviniais pateisinti konkrečių istorinių faktų. Tačiau šitokią istorinį pagrindą atkasus, gavosi gana netikėti rezultatai. Nuosekliai parėmus kiekvieną rytų Europos kalbinį perversmą konkrečiu istoriniu įvykiu, suteikus kiekvienai kalbai ir kiekvieną kalbinę įtaką nešusiai tautai tikrąjį istorinį vardą, atžymėjus migracijų datas, nebeliko istorijoje vietos pačiam svarbiausiam kalbiniui vienetai – indoeuropiečiams.

Taigi: indoeuropiečiams! Jų nemini nei vienas istorinis šaltinis, jų nepažįsta archeologija, jie nefiguruoja nei viename senovės dokumente, apie juos neužsimena nei viena kronika.

Tačiau viso pasaulio kalbotyra tik ant jų vieno laiko: atmesk 'indoeuropiečius' ir nebėr modernios kalbotyros. Tai ką dabar daryti?

Faktinai, tie indoeuropiečiai yra savotiškas fantazijos tvarinys užgimęs iš žmogaus amžino troškimo visur

pasaulyje surasti tvarką. Panašiai pradėjus XVIII šimt. kasinėti Romos griuvėsius, buvo tikimasi surasti grynos romėnų rasės tipą, bet atkastų įvairių įvairiausių griaučių tyrimai parodė Romą buvus didžiausio rasių mišinio centru. Vėliau, kai Hrozny išskaitė pirmuosius hititų raštus, niekas nabejojo, jog yra surasta 'indoeuropiečių' prokalbė. Vieton jos, buvo rastos keturios ar penkios skirtingos kalbos ir buvo įrodyta, kad hititų imperija toli gražu nebuvo vienalytė. Studijuojant dar senesnę, priešbabilonišką, sumerų kultūrą, vėl paaiškėjo, jog ir ten jau būta įvairaus rasių ir kalbų mišinio...

Nežiūrint daugybės pavyzdžių, rimti, net labai rimti mokslininkai – nepasimokė. Ką mes pasakytume jei gamtos mokslų profesorius tiksliai išvardinęs visą eilę genetinės evoliucijos dėsnių, staiga imtų dėstyti Adomą ir Jevą. Gi kalbotyros profesorius, išanalizavęs pav. komplikuočiausius paradigmus, staiga visai rimtai pasiremia 'kalbų Adomo', t.y. 'indoeuropiečio' teorija!

Su tuo gal skirtumu, kad Jeva ir Adomas, bei jų vardų kalbiniai atitikmenys, yra minimi Biblijoje, sumerų žymiai senesniuose raštuose, dar senesnės kilmės sanskrito vedose, kas eventualiai galėtų nurodyti, kad tokie žmonės iš tiesų kada nors išvedė kurią nors tautą iš Tigro ir Eufrato slėnio į kitas žemes. Tuo tarpu indoeuropiečius XIX šimt. ne iš šonkaulio, o tiesiai iš piršto išlaužė Herr Bopp, sėdėdamas savo kabinete, Berlyne.

Vieton tų įsivaizduotų indoeuropiečių, Č. Gedgaudas surado istorinę tautą, gyvenusią upių ir ežerų pakraščiuose, turėjusią savo santvarką, savo kalbą, savo kultūrą, vadinusią save ir savo vietovardžius lietuviškais vardais. Tos tautos istorinė raida, jos kalbiniai išsišakojimai, įtaka į kaimynus ar periferinėse srityse įvykusi kitų kalbų įtakos interferencija, vystėsi pagal visai normalius gyvenimo dėsnius, kurie mažai tepasikeitė ir mūsų laikais.

Taigi pats didžiausias Č. Gedgaudo nuopelnas kalbotyros srityje bene bus tas, kad jis pirmas atskyrė istorinę tikrovę nuo kabinetinių schemų fantazijos. Jis pirmas iškėlė į paviršių indoeuropiečių teorijos silpnę bei klaidas.

Beje, ieškoti grynosios tų baltišku 'indoeuropiečių' prokalbės, remiantis tokiais periferiniais ir kosmopolitniais reiškiniiais kaip Indija (sanskritas) Mažoji Azija (hititai), ar Kubanės - Azovo sritim (ossetai), yra tas pats, kaip išėjus New Yorke į gatvę ieškoti grynosios Oxfordo tarmės. Be abejo. New Yorke yra kalbama angliškai, tačiau norint tikrąją Oxfordo tarmę išgirsti, būtų visgi patartina jos ieškoti kukliame, svetimų įtakų nepaliestame, Oxfordo mieste.

OPPORTUNITY FOR LICENSED PHYSICAL THERAPIST

For modern 77 bed hospital needed immediately. Salary commensurate with experience, good fringe benefits. Please send handwritten resume to Oaklawn Hospital, 200 N. Madison, Marshall, Mich. 49068, Attn: Mr. Herman. (92-94)

WANTED ELECTRICIAN Must have experience with industrial equipment. Paid insurance, vacation holidays, & pension. Apply Personnel Office. PARAMOUNT DIE CASTING CWC DIVISION OF TETRON RED ARROW HIGHWAY, STEVENSVILLE, MICH. An Equal Opportunity Employer (92-94)

WANTED EXPERIENCED FITTERS

For steel plate weldments. Must be able to read blueprints. Overtime, full fringe benefits, day shift. Apply STEEL FABRICATING & SHEET METAL 5281 Miller Rd. Dearborn, Mich. (92-96)

VAIZDAI IŠ 'AUŠROS' PAMINĖJIMO EAST CHICAGOJE

East Chicagos ALTS-gos suruoštame 'Aušros' minėjime (aprašymas tilpo Dirvoje Nr. 91) grupė dalyvių. Sėdi iš kairės: S. Juodakienė, J. Rimkūnas, O. Juodvalkienė, D. Meckauskienė, dr. J. Tautvila, I. Rimkūnienė, A. Juodvalkis. Stovi: Br. Tampuskienė, S. Juodakis, E. Pocienė, J. Neverauskas, N. Aukštuolienė, J. Petkūnas ir R. Nemickas.

Dr. Juozas Tautvila skaito paskaitą apie pirmąjį lietuvišką laikraštį 'Aušra'. Iš k. sėdi skyr. vicepirm. R. Nemickas. Minėjimą rengė ALTS-gos East Chicagos skyr. š.m. lapkričio 18 d.

Po paskaitos susirinkimo dalyviai vaišinosi Irenos Rimkūnienės paruoštais gaminiais. K. Pocius nuotraukos

Veiklios ALTS-gos E. Chicagos skyriaus narės dalinasi minėjimo išpuošiais. Iš kairės: I. Rimkūnienė, N. Aukštuolienė ir O. Juodvalkienė.

Konstancijos Kirtienės šeimoje Newington, Conn.

Jonas Bernotas

Malonia staigmena teko turėti, kai buvau atsilankęs Konstancijos Kirtienės (Kirtiklienės) namuose, kada jos dukterė Meivis ir žentas dr. Gediminas Čekas šventė vedybų metines.

Konstancija Kirtiklienė-Abraitytė yra kilusi iš Mokolų, nuo pat Marijampolės ir buvo mano kaimynė. Į šį kraštą atvyko 1929 m., ir čia susituokė su Petru Kirtikliu. Laimingai gyvendami susilaukė duktės, pasistatydino namus, bet, kai dukterė užaugino ir išmokslino, duodami aukštąjį mokslą, Petras Kirtiklis - Kirtis mirė, ir Konstancija Kirtienė pasiliko tik su dukteria.

Praeitais metais Meivis Kirtytė ištekojo už medicinos daktaro Gedimino - Jurgio Čeko, kuris medicinos mokslus yra studijavęs Vokietijoje (Pineberge ir Muensteryje), Šveicarijoje (Zueriche) ir grįžęs vėl Vokietijon Heidelbergo universitete (Badene) baigė medicinos mokslus ir įsigijo daktaro laipsnį. Dabar Dr. Gediminas J. Čekas yra Suaugusiųjų ir Vaikų Psichiatrijos ligoninės Departamento Di-

rektorius Long Island, N.Y. Medical Center Institute of Medical Health. Jo tėvas Lietuvoje buvo mokesčių inspektorius, o dėdienė Emilija Čekienė yra Dirvos laikraščio bendradarbė ir tautinės S-gos pirmininkė.

Į šią jaunųjų vedybų metinę sukaktį buvo atvykęs ir Konstancijos Kirtienės pusbrolis Vytautas Abraitis, prieš 42-jus metus buvęs mano mokinys Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijoje. V. Abraitis, 1934 metais baigęs Marijampolės R. J. gimnaziją, studijavo Vytauto Didžiojo universitete Kaune ir 1938 m. ten baigė teises mokslus. Baigęs u-tą, dirbo Taupomose Kasose, buvo Valstybės Teatro sekretorius ir dar turėjo pareigų Visuomeninio Darbo Valdyboje, kuri išsiuntė jį į Berlyną studijuoti politinių mokslų Hochschule Politik mokykloje. Per pusantrų metų baigęs tą mokyklą, V. Abraitis grįžo į Lietuvą ir buvo paskirtas Darbo Biuro vedėju Vilniuje. 1940 metais Lietuvą okupavus, rusai - komunistai V. Abraitį iš tarnybos atleido. Tuo laiku

JAV atsiuntė specialų laivą savo piliečiams grįžti į Ameriką ir V. Abraitis, kaip JAV pilietis (ir Lietuvos), kartu su kitais Amerikos piliečiais išvyko į JAV-bes.

Dabar jis yra Jersey City, N.J., Spencer Pape Inc. superintendantas. Jis yra vedęs Stella Zostautaitę, kuri yra ALT S-gos vicepirmininkė. Turiu pažymėti, kad kai aš gyvenau su šeima Vokietijoje, tai Vytautas ir Stella Abraičiai yra atsiuntę man vertingą siuntinį.

Noriu palinkėti čia pamišantiems mieliems asmenims geros sveikatos, laimės ir ilgo gyvenimo

WANTED JOURNEYMEN or 1ST CLASS SKILLED GRINDERS INTERNAL and EXTERNAL Must have job shop experience, and be able to set up work from blueprints and close tolerance. Steady work and fringe benefits. EUCLID PRECISION GRINDING INC 4896 E. 34th St. Willoughby, Ohio (90-6)

PUNCH PRESS PRES BRAKE DAY AND NIGHT SHIFT OPENINGS OVERTIME COMPANY PAID FRINGE BENEFITS. REX HINGE CO. 1540 COIT AVE. CLEVELAND, OHIO (88-94)

DIE CAST DIE DESIGNERS Opportunity for a qualified die cast designer and checker in the progressive engineering department of a rapidly growing company. Excellent working conditions, high weekly salary plus many fringe benefits. Apply in person. LESTER IND. INC. 25661 CANNON RD. BEDFORD HEIGHTS, OHIO 1000 FT. EAST FROM I-271 AT ROCKSIDE EXIT An Equal Opportunity Employer (88-94)

WANTED EXPERIENCED SHEET METAL LAYOUT MAN PUNCH PRESS OPERATOR TURRET PRESS OPERATOR Must be able to read blue prints. PROTO METAL CO. 1473 E. 361 ST. EASTLAKE, OHIO 44094 ASK FOR MR. WHITE (88-94)

E. D. M. OPERATORS

- Long Term Overtime
 - Liberal Vacation Bonus
 - 7 Paid Random Days Off
 - Pension Trust Plan
 - Fully Paid Blue Cross
 - \$6.35 Per Hour
 - \$250 Starting Bonus.
- RIVERSIDE MANUFACTURING INDUSTRIES, INC. ECORSE, MICHIGAN 313-388-9133 (90-92)

PIPE FITTER

Must be Journeyman or Equivalent, and be able to work any shift. Excellent benefits and working conditions. Apply:

CHAMPION SPARK PLUG CO. 20000 Conner Ave., Detroit, Mich. 48234

An Equal Opportunity Employer

(92-94)

ASSEMBLERS ELECTRICIANS FITTER-WELDERS STRUCTURAL LAYOUT PUNCH PRESS OPERATOR

Interesting positions immediately available for individuals who can read blue prints and shop drawings. Good hourly rates, benefits, and overtime.

FECO

Div. Bangor Punta Operations Inv.

5855 Grand Ave., Cleveland, Ohio (216) 441-2400

An Equal Opportunity Employer

(90-92)

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS 6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYs MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

KŪRYBA IR MOKSLAS

KATASTROFIŠKA SENOVĖS PAMINKLŲ BŪKLĖ OK. LIETUVOJE

Kelis kartus Dirva rašė apie apgailėtina senovės paminklų stovį ok. Lietuvoje. Sovietinė spauda kartais mini senųjų pastatų restauracijos darbus. Kas lankėsi Vilniuje, sarkastiškai pastebi, kad sovietinė 'restauracija' yra mokslinės restauracijos parodija. Tai pastatų fasado atnaujinimas. Tokie 'restauracija' turi ne istoriniai-mokslinius tikslus, bet dekoratyvinius reikalus. Tai, nelyginant, teatrinio scenovaizdžio darbai.

Lietuviškos senovės paminklai, trūnyja, pūva. Senovės paminklų 'priežiūra' grynai raštininkiška: juos registruoja ir lipdo jų sąrašus. Tai geriau, kaip nieko. Apie pirmą tokį sąrašą (ir tai pirmą per trisdešimt metų) prabilo sovietinės kultūros ministerijos Mokslinės metodinės kultūros paminklų apsaugos tarybos laikinai pirmininko pareigas einas Stasys Pinkus. Pokalbį su

šiuo, dvylikos žodžių rikiuotės titulo pareigūnu, idėjo Literatūra ir Menas (Nr. 42) Šis pokalbis dar labiau sutirštino tamsias spalvas ties lietuvių kultūros ir senovės paminklų nykimo tikrove. Pokalbis pilnas beviltišku mo. 'Mokslinės-metodinės' tarybos darbas yra raštinės rutina, visiškas bejėgiškumas, net, dalinai, neišmanymas. Tai, kartu, apmaudingas savo neveiksmingumo išdėstymas.

Šiais metais išleidžiamas 'LTSR kultūros paminklų sąrašas'. Tikslai dabar, trisdešimčiai metų praėjus, mėginama grįžti į Nepriklausomos Lietuvos takus: registruoti istorinius paminklus! Per 15 okupacinių metų te-sugebėta suregistruoti 700 objektų. Archeologiniams daviniams pasinaudota senais P. Tarasenos darbais. Atrasta 3500 paminklų. Architektūros paminklams dar nėra tikrų davinų suvesta, nes vyksta įvairių žinybų

ginčai, ką ir kodėl laikyti paminklinės globos objektu? Istorijos paminklų sąrašas iškista begalybė objektų, kurie turi vienokią ar kitokią ryšį su ... 'revoliucine praeitimi'. Tai 'slabodkės' namaiūkščiai, kur icikovičiai ir chaimovičiai 1903 metais slėpė 'lenininę Iskrą', ir pan.

Fotogrametriniu metodu einant tai yra pristatant objektą matais ir nuotraukomis, numato Statys Pinkus, tenka ištirti per metus 20 objektų. Bet tokių tirtinų objektų ir daugiau kaip dešimt tūkstančių! Tad, kol visą tą darbą 'mokslinės - metodinės' apsaugos taryba nuveiks, praeis ... 5000 metų! Tada ir pati Stasio Pinkaus vedama istaiga pavirs paminklų ir bus įtraukta į istorijos paminklų sąrašą!

Kodėl tokia baisi, katastrofiška būklė?

-- Menka materialinė bazė -- dėsto Stasys Pinkus. -- Trūksta specialistų. Neturime menotyros instituto. Reiktų susirūpinti specialistų rengimu. Visą kaupiamą medžiagą, brėžinius, matavimus, fotogramas, fotografijas, negatyvus, restauruojamo paminklo bylas, krauname labai ankštoje patalpoje, neatitinkančioje minimalių archyvo eksploatavimo reikalavimų...

Stasys Pinkus svajoja gauti Bonifatų vienuolyno patalpas, kad galėtų ten krauti savo 'restauracijos bylas'. Tad ir 'restauravimo bylų' archyvai yra katastrofiškoje būklėje! Ką bekalbėti apie istorijos ir senovės paminklus! Apie juos Stasys Pinkus, tarp kitko, pokalbyje prasitaria:

-- Daugelio dailės paminklų būklė yra avarinė, o restauratorių trūksta.

Tuo tarpu daug kalbama ir vis planuojama, iš kurio galo darbą pradėti. 'Planuojama' fotogrametriniu būdu registruoti Biržų pilį, Vilniaus barbakaną, Raseinių vienuolyną, Krėvos pilį. Tas neplaningas objektų paminėjimas rodo, kad nėra darbų plano, kad ir pats Stasys Pinkus, lyg kontrolinio 'reido' pagautas, tesugeba išvardinti tokius objektus, kurie ištirgo visuomenės akys. Jis pamiršo pavadinti Bonifatų vienuolyną, i kuri svajoja įsibrauti, įrengti ten savo istaigą ir tuo degraduoti to vienuolyno istorinę bei architektūrinę paminklinę reikšmę. Bonifatų vienuolyną istorijos paminklų apsaugos istaiga ketina paversi ti savo darbo patalpomis! Ar reikia didesnio neresepto istoriniams paminklams?

Kodėl toks chaosas, ignorancija, tūpčiojimas vietoje? Kreditų stoka -- yra viena priežastis. Antroji darbo paralyžiaus priežastis yra arši ir akyli Maskvos priežiūra. Mat, Stasio Pinkaus istaiga privalo dirbti maskviniais metodais.

-- Reiktų pridurti, -- aiškina Pinkus, jog taikomos prie naujų apyskaitos reikalavimų. Mūsų didžiulė valstybė, Tarybų Sąjunga, unifikuoja viso kultūrinio ir istorinio palikimo dokumentaciją. Darbas truks žymiai ilgiau. Paminklų fiksavimas tai dar pusė darbo. Jie (tyrimo objektai) dar aprašomi, fotografuojami, inventorizuojami...

Kaip matyti katastrofiška senovės paminklų būklė ok. Lietuvoje dar ilgai truks. Juk, pagal Stasio Pinkaus atskleistus davinius, vien tiksliai fotogrametrinių davinų sąrašo sudarymas truks ... 500 metų! (sp)

Pianistas Andrius Kuprevičius

KUPREVIČIUS: Mintys apie Town Hall rečitalį

Kazys Yakutis

Jis pastatė kiekvieną veiklą kaip architektas, kuris supranta pagrindų svarbą, ir tuo pačiu metu sugeba matyti užbaigtą kūrinį. Jis žino savo instrumentą, ir todėl jo instrumentas tarnauja jo muzikiniams tikslams. Jo atsidasavimas muzikai ir jos supratimas reikalauja iš jo -- ir jis tai duoda -- tonalinio įvairumo ir plačios dinaminės skalės; net screscendos ir fortes buvo paremti vidiniu tikrumu. Jei reikėtų padaryti trumpą šio menininko apibūdinimą, išgirdus jo Chopino Fantasie-Imromptu pagrindinės temos interpretaciją, pakartotą gale veikalo kairėje rankoje, tai būtų: tobulas muzikas, kuris neturi jokių pretenzijų kuris lieka garbingas savo išitikinimams ir nesivaržo jų pasakyti savo skambinimu; kuris, interpretuodamas tai kas parašyta taip tyrai, išlieja muzikines emocijas taip kad klausytojui telieka tik stebėtis didingumu to, ką jis girdi -- didingumu, gimusiu iš savęs pažinimo ir iš muzikos pažinimo.

Kas jis? KUPREVIČIUS! Man atrodo, kad jis yra 'the Dean of Lithuanian pianists.' Aš žinau, kad jis gali patogiai, be jokios baimės, lygintis su pačiais geriausiais interpretatoriais muzikos pasaulyje.

Jo Town Hall rečitalis šeštadienį, lapkričio 10 d., prasišėdė labai retai girdima grupe -- Schumanno šešiais Intermezzi, parašytais anksti Schumanno karjeroje, suvienytais pasikartojančių muzikinių idėjų.

Toliau sekė Argentinos kompozitoriaus Ginastera's sonata, parašyta 1952 m. Keturių dalių kūrinys -- tos dalys pavadintos (marcato, misterioso, appasionato, rudio ed ostinato) padeda klausytojui suprasti lotynų Amerikos sielos vidinį branduolį. Iki sonatos galo klausytojas buvo nuneštas į kitą kraštą, į jo ispanišką pulsą -- mes lyg girdėjom 'flamenco' šokėjo kojos smūgius, kurie jungė sonatą nuo pradžios lig galo -- ir kraujo spaudimas pakilo taip, kad neliko nieko kito, kaip šaukti 'bravo' interpretatoriui.

Po pertraukos programą užpildė Chopino kūrinių: Barcarolle, Op. 60; 4 Imromptus; ir Scherzo B minor, Op. 20. Neperkrautos perdėtais rubato -- nelašėdamos perdėtu sentimentalumu -- jo interpretacijos atnešė klausytojui šviežaus vėjo padvelkimą; tai atsitinka visada, kai tikras menininkas interpretuoja net ir dažnai girdimus kūrinius.

Leiskite man paminėti, kaip pavyzdžius, Barcarolle ir Fantasie-Imromptu. Leiskite man prisiminti tą kairę ranką, kur taip turtin-gai dainavo, G flat major Imromptu vidurinėje dalyje. Leiskite man pasveikinti visas ornamentacijas, kurios buvo atliktos kaip paprasti atsidusimai, kurie nei karto nesutrukdė to pagrindinio, gyvybinio kvėpavimo, kuris palaiko kiekvienos frazės gyvenimą, kuris duoda kiekvienai kompozicijai savitumą.

Koncertas užsibaigė 'bisu': dviem Čiurlionio preliudais -- 'jo muzikinės kalbos pavyzdžiu' -- kaip Kuprevičius pasakė; ir mes galėjome minutei atsilošti ir pagalvoti apie tos šaltos vėlyvos rudens popietės New Yorke stebuklus, jų tarpe -- Kuprevičiaus stebuklingą rečitalį.

Lietuvių Moterų Klubų Federacijos New Yorke Klubas yra sveikintinas už savo gerą skonį, paremiant šį didelį menininką. Dėkinga kelių šimtų žmonių publika visuomet pasiliks joms skolinga už tos popietės dvasinį

peną. Koks džiaugsmas buvo matyti grupę jaunimo ir kelis vaikus publikoj -- atėties viltis tolimesniam lietuviško palikimo, lietuviškos kultūros gyvenimui.

Bet Town Hall talpina ne daug daugiau kaip 1200 žmonių. Kodėl tada nebuvo 'standing - room - only' plakato prie salės durų?

Nuo to ankstyvo laiko, kai aš buvau pajėgus ramiai sėdėti, aš su savo seseria ir broliu ėjau į visus svarbesnius lietuviškus kultūrinius rengimus. Joks didelis įvykis nebuvo užmirštas. Ponai ir ponios -- Kuprevičiaus koncertas yra DIDE-LIS įvykis.

Žinoma, mano tėvai buvo lietuviškos žemės artojai, be mokyklinio išsilavinimo, be diplomų, bet jie ir kiti tokie kaip jie, būtų užpildę Town Hall iš pagarbos Kuprevičiui, kaip menininkui. Jie būtų užpildę Town Hall pagerbti jo meną, kuriame jie nebuvo išsimokslinę. Jie būtų atėję, nes jis yra lietuvis; jie būtų atėję mokytis, vertinti, didžiutis ir verkti iš džiaugsmo ir išdidumo.

Žemės artojų generacija jau pamažu dingsta, dauguma jau nebegali išeiti iš namų, bet jų širdys eina į kiekvieną lietuvišką rengimą. Į jų vietą atėjo lietuviškoji inteligentija, išsilavinęs lietuviškasis elitas. KUR JIE BUVO, kad 1200 žmonių negalėjo susirinkti užpildyti Town Hall? Ar tie tėvai, kurie sunkiai dirbo fabrikuose, kad išlavintų savo vaikus, išleido savo pinigų veltui? Ar mūsų inteligentija yra neinformuota; ar ji neužtenkamai išsilavinusi?

Išsilavinimas reiškia dvasios apšvietimą, ne pinigines išpūtimą. Išsilavinę žmonės turėtų žinoti užtenkamai, kad bėgtų iš savo virtuvės, miegamojo, kirpėjo, ar 'countclub', su savo šeima, su vaikais, į koncertų salę, kai toks didelis talentas, kaip Kuprevičius, pasirodo bet kur ... bet kurią šaltą rudens popietę... Jie turėtų žinoti, kad gautas dvasinis penas jiems padės jų kasdieniniuose uždaviniuose; kad parama menininkui reiškia paramą kultūrai; kad publika duoda kultūrai gyvybę.

Ar tas publikos trūkumas šiam dideliam kultūriniam įvykiui pranašauja, kad mūsų naujai pastatytas Kultūros Židinyje jau yra tik negyvas paminklas, tik plytos ir cementas, užmirštas ir nelankomas; be publikos, kuri dalintųsi mūsų didžiųjų menininkų kūryba, menininkų kurių mintys kiekvienoje formoje turėtų inspiruoti renesansą mūsų sielose? Šie žodžiai taikomi lietuviams, bet kur, ne tik New Yorke.

Jei mūsų inteligentija gali atsakyti į mano klausimus, prašau juos parašyti man. Bet prašau, rašykite be pretenzijų ir be pasiteisinimų (ir gal palenktom iš gėdos galvomis).

SEWING MACHINE OPERATORS

Experience preferred but will train. Good working conditions. 7:30 A.M. to 4:00 P.M., Mon. to Fri. Hourly rate and fringe benefits. Apply between 9 A.M. and 12 Noon. A-BEST PRODUCTS CO. 3865 W. 150th ST. CLEVELAND, OHIO (90-92)

DIE- MOLD MAKER

Straight day work, overtime and good work environment. Opportunity to use your skills. See your skills create a finished product. High hourly rate and excellent fringe benefits. PLASTONIC PUMPS INC. 216-671-0676 (90-92)

VASYLIŪNŲ METINIS KONCERTAS BOSTONE

Smuikininkas Izidorius Vasyliūnas

Šeštadienį, gruodžio mėn. 8 dieną, vakare 7 val. 30 min., Bostone, Mass., Jordan Hall mažoje salėje (Recital Hall) įvyks retas koncertas. Smuikininkas Izidorius Vasyliūnas ir pianistas Vytenis M. Vasyliūnas, pasikvietę talkon klarinetistą David Mott, atliks programą pašvęstą kompozitoriaus Kazio Viktoro Banaičio kūriniams. Bus atlikta 'Rapsodinė sonata' h moll, Trio 'Lietuvos Idilijos' ir Sonata d moll. Tai bus tikra šventė savos kultūros mylėtojams.

Vienu metu Stasys Liepa štai ką rašė apie Banaičio trio: '-Lietuvos Idilijos pastoralinė suite, tai kūrinys, atestuojas Banaitį, kaip subtilių plonybių lietuviškoje muzikoje puoselėtoją, dažnai čia pasiekiantį tikro meistriskumo. Trijų dalių suitai pats kompozitorius davė programines antraštes. Vasaros ryto aidai, Našlaičių skundas ir Kaimo šokis. Ta Suvalkijos lyguma, jos plaučiai su raliuojančiais piemenėliais ganyklų, sodžiaus gyvenimo linksmų ir tamsesnių epizodų garsinė poema žavi savo paprastumu, gamtiško gyvenimo nekaltumu ir natūralumu. Trys instrumentai, kiekvienas jų grakščiai sumesdami savaip skir-

tingų varų melodinius žiedus, čia sukrauna didžiulę garsinę lyrinio grožio kupe-tą, tokiu šviežiu gaivumu al-suojančia, kaip ir toji kve-pianti Suvalkijos lyguma'.

Nemažiau jautriai apibūdina Stasys Liepa ir sonatą d moll. Štai kelios jo mintys. -- 'Sonata d moll smuikui ir fortepionui yra tikras Banaičio širdies kraujo kūrinys, labai jo brangintas kūdikis, išnešiotas, mirus jo motinai, asmeninių negandų bei sukreitimų audroje, at-austas giliu liūdesiu, dažnai suskambančiu tirštų, sunkių gedulingų, gaudžiančių lyg varpai saskambų pynėmis. Emocijonaliai jautriomis temomis savo dvasia atspindinčiomis liaudies dainų charakterį, tų temų dinaminis išvystymu, užkopiančiu į nemažas dramatinės aukštumas, sonata retai tepritūksta įtampos kvapo...'.

Dar daugiau galima būtų pasakyti ir apie Rapsodinę sonatą, kupiną kunkuliuojančio lietuviško gyvenimo, pilno lyrinio bei dramatinio momentų.

Plačioji lietuvių visuomenė nuoširdžiai kviečiama nepraleisti taip retos progos išgirsti bei pasigėrėti aukšta, klasine, lietuviška kūryba. Bilietai gaunami salės kasoje, jų kaina \$2.50.

St. Butkaus šaulių kuopos Detroito kanklininkės daina stygas bendrai repeticijai. Joms vadovauja Danutė Petronienė. Iš kairės: Rasa Veselkaitė, vadovė Dana Petronienė, Aida Petersonaitė, Viktorija Leonavičiūtė, Kristina Veselkaitė ir Asta Šepetytė. Trūksta: Lauros Alkevičiūtės, Loros Leonavičiūtės ir Karutės Panavaitės. Minėtos kanklininkės užkoduotos TV 2-je stotyje ir pasirodys Kalėdų skirtoje programoje

DETROITO LIETUVIŲ ŽINIOS

ANTANAS GRINIUS

LŠST CENTRO VALDYBOS POSĖDIS

LŠST centro valdybos posėdis įvykęs lapkričio 11 d. Lietuvių Namuose buvo sklandus ir darbingas.

Posėdyje, iš esamų valdyboje 25 narių, dalyvavo 15. Iš Detroito: pirm. Vincas Tamošiūnas, vicepirm. Alf. Šukys, vicepirm. Jonas Švoba, jūrų šaulių vadovas Mykolas Vitkus, sekr. Romas Macionis, išd. Leonardas Šulcas, spaudos informacijos vadovas Vladas Mingėla, šaudymo sporto vadovas Jonas Šostakas, ūkio tiekimo reikalų vadovo pad. Vincas Rinkevičius, Tremties Trimito redaktorė Stefa Kaunelienė ir Stasio Butkaus šaulių kuopos spaudos sekcijos narys Antanas Grinius.

Iš Clevelando: vicepirm. dr. Kazys Pautienis, švietimo vadovas muz. Alfonsas Mikulskis ir šaulių moterų vadovs muz. Ona Mikulskienė. Iš Chicago jūrų šaulių vadovo pad. Mykolas Maksvytis.

Garbės teismas posėdžiavo atskirai ir jame dalyvavo: pirm. Marijonas Šnapštys ir nariai Vincas Šarka ir Balys Gražulis.

Posėdį atidarė c.v. pirmininkas Vincas Tamošiūnas, kuris pasveikins valdybos narius ir padaręs šaulių atliktų darbų apžvalgą posėdžiui vadovauti pakvietė vicepirm. Alfą Šukį, o sekretoriauti Romą Macionį

Praeito valdybos posėdžio protokolą perskaitė Vladas Mingėla. Įnešus keletą pataisų, buvo priimtas. Toliau ejo kitų valdybos narių pranešimai.

Iždininko Stasio Bernatavičiaus pranešimą apyskaitą perskaitė II iždininkas Leonardas Šulcas. Apyskaita rodo, kad sąjunga iki liepos 1 d. turėjo pajamų \$5,612.90 išlaidų \$1,115.85 ir kasoje \$4,497.05.

Spaudos Informacijos vadovas Vladas Mingėla pranešė, kad laikraštinių fondų šiuo laiku turi \$420.00. Premijoms išmokėti reikalinga 225.00 dol. Ragino šaulius remti ir toliau šį fondą, kad būtų galima ir toliau tęsti šią gražią tradiciją ir pasižymėjusius spaudos darbe šaulius apdovanoti nors kukliomis premijomis.

Vicepirmininkas Jonas Švoba referavo apie Kosto Jurgėlos rašomą anglų kalba istorinį veikalą knygą Rusų kolonizacija Lietuvoje ir Lietuvių Rezistencija.

Šaudymo sporto vadovas Jonas Šostakas ir instruktorius Jonas Balsys kalbėjo apie prarastą šaudymo sporto varžybas, kurios Jono Šostako pasakymu, nebuvo sėkmingos ir įvyko nesklaidumų O tas viskas įvyko dėl nesusigaudymo šaudymo taisyklėse, kurių

yra net keleta ir nežinia kurioms reikėjo vadovautis. Šaudymo taisyklės peržiūrėti ir naujas suredaguoti sudaryta komisija: Jonas Šostakas, Mykolas Vitkus ir Jonas Balsys.

Dar padarė pranešimus: ūkio reikalų vadovo pad. Vincas Rinkevičius, Jūrų šaulių vadovo pad. Mykolas Maksvytis ir Garbės Teismo pirmininkas Marijonas Šnapštys.

Jaunimo vadovo Stasio J. kubaičio pranešimą perskaitė Alf. Šukys.

1 val. daroma pertrauka ir jos metu dr. Kazys Pautienis šaulėms moterims ir valdybos nariams skaitė įdomią ir gerai paruoštą paskaitą apie suomių šaulės moteris.

Paskaitai pasibaigus Detroito sesės šaulės vadovaujamos Emilijos Kutkienės visus pavaišino kava ir gardumynais.

Po kavos posėdis buvo tęsiamas svarstant įvairius pasiūlymus, sumanymus ir aptartas ateities veiklos gairės.

• ALTS-gos Detroito skyriaus metinis susirinkimas įvyks gruodžio 16 d. 12 val. Lietuvių Namuose. Bus padaryti valdybos ir revizijos komisijos pranešimai ir po pranešimų naujos valdybos ir revizijos komisijos rinkimai.

Valdyba tiki, kad visi nariai ir prijauciantieji gausiai dalyvaus savo skyriaus metiniame susirinkime.

• 'Tautinė srovė ir išeivijos Lietuvių Bendruomenės veikla' dr. Antanas Butkus tokia tema skaitys paskaitą gruodžio 8 d. 7 v.v. Lietuvių Namuose.

• 'Arterinės žaizdos, širdies smūgis ir galimybės jo išvengti' turėsime kitą dr. Antano Butkaus paskaitą sekmadienį gruodžio 9 d. 12 val. Lietuvių Namuose.

• Studentų suvažiavimas įvyko lapkričio 22-25 Detroito Sheraton - Cadillac viešbutyje. Suvažiavimą atidarė Rimas Aukštuolis ir tolimiesiems jo vedimui pakvietė Robertą Selenį. Taip pat tą dieną buvo atidaryta ir studentų meno paroda. Laike suvažiavimo turėta daug paskaitų, simpoziumų ir šokių. Užbaigtas šeštadienį gerai pasisekusiu banketu, kuriame programą išpildė Antras Kaimas iš Chicago.

LB CLEVELANDO APYLINKĖS VALDYBOS PAKVIESTAS

Hamiltono Lietuvių Dramos Teatras "Aukuras"

ATVYKSTA Į CLEVELANDĄ IR

šeštadienį, gruodžio 8d., 7:30 v. v. nauj. parap. salėje pastatys

"ŠIAPUS UŽDANGOS"

V. ALANTO 3 v. komedija.

Bilietai nuo 2 iki 4 dol.

Sekmadienį, gruodžio 9 d., 4 val. p. p.

toje pat salėje "Aukuras" padidintu sąstatu (apie 30 asm.) pastatys vaikams ir jaunimui pasaką

"SNIEGO KARALIENĖ".

Bilietai vaikams po 1 dol., suaugusiems — po 3 dol.

Šio spektaklio pelnas numatomas skirti lituanistinėms mokyklos paremti.

Bilietus į abu spektaklius iš anksto bus galima nusipirkti pas J. Mikonį jo įstaigoje (673 E. 185) ir pas Fel. Eidimtą, Baltic Delicatessen krautuvėje (677 E. 185).

Lietuvių Dienos Clevelande

II

Sekmadienis, lapkr. 11 buvo skirtas kitos rūšies kultūriniam įvykiui — MENO PARODAI. Nuo 11 val. ryto iki 6 val. p.p. arti tūkstančio clevelandiečių ir pasilikusių svečių turėjo progos pasidžiaugti talentingųjų lietuvių meno kūriniais. Parodoj dominavo paveiksliai, kurių šiais metais suskaičiau virš 60. Jų kūrėjai: P. Lelys (10 pav.) M. Venclauskas (11) Siugždaitė - Fitzgerald (23), T. Stasaitė - Schaser (8) ir A. Muliolienė (9). M. Venclauskas savo kūryboj labai įvairius simboliniais temomis. Gal jo, kaip mėgėjo, varų kontrastai ir suderinimas ir nevisiškai tvirta technika ne visiems priimtina, bet jo kūryba rodo norą ieškoti minties ir idėjos išreiškimo kelio, pavartojant įvairią simboliką. Ar tik nebus bandymas eiti Čiurlionio keliu?...

EXPEHIEENCED
MACHINISTS
1st & 2nd Shift
TURRET LATHE
MILLING MACHINE
SURFACE GRINDER
I.D. and O.D. GRINDER
AUTOMATIC SCREW
MACHINE
ERICKSON TOOL
CO.
34300 Solon Rd.
Solon, Ohio 44139
(88-94)

1ST CLASS SKILLED
ALL AROUND
MACHINISTS

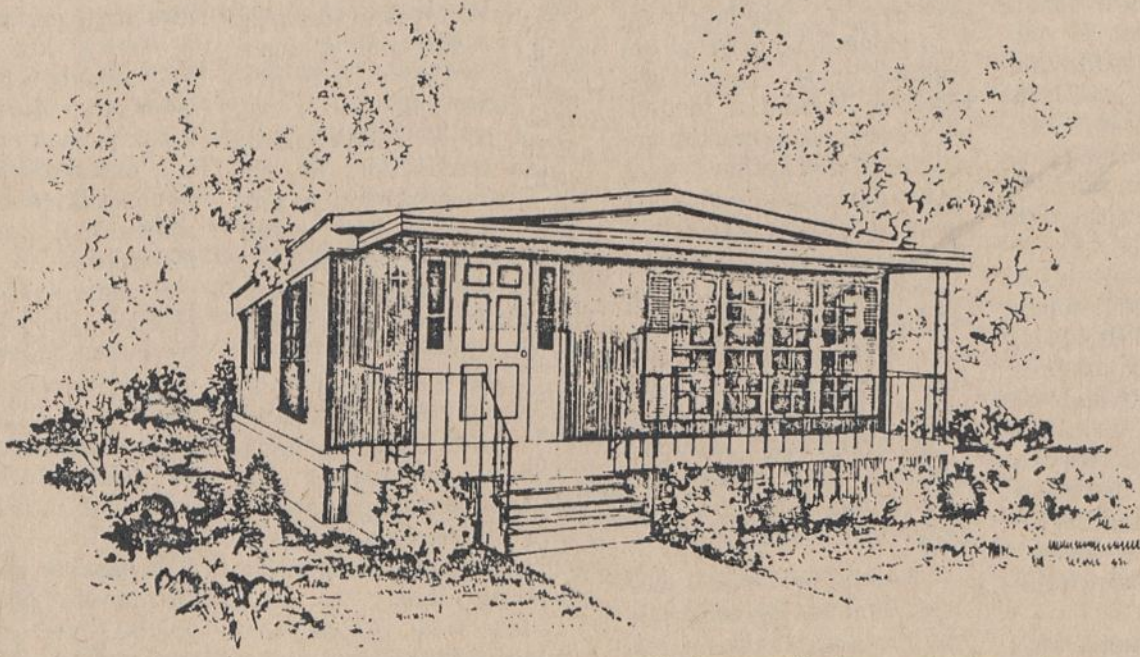
Must be able to set up work from blue prints and close tolerance.

Good position in young, growing company moving from Cleveland to Medina. Excellent pay and benefits. Call NOW 216-631-2600 between 10 a. m. and 3 p. m.

CECIL EQUIPMENT
CO.

An Equal Opportunity Employer (90-96)

When was the last time you
were in a HOUSE TRAILER ?

RAIN TREE
VILLAGE
"A NICE PLACE TO LIVE"

If it's been a while, hurry out today and see our exciting new models. Choose from many beautiful new mobile homes and reserve your new home site at Raintree Village (a nice place to live)

Raintree Village, 950 E. Alexis (Alexis Rd. Extension) temporary entrance on David Dr. East off Stickney, South of Benore. Toledo, Ohio.

Sales Agent: Modern Living Home Sales

419-729-3841

WANTED AT ONCE
1ST CLASS SKILLED
LEADERS
FITTERS
WELDERS
Must have steel fabrication experience. 48 hour week. Top wages and benefits.
THE DANKEN CO.
2861 WESTERN
DETROIT, MICH.
(88-92)

IBC Products Inc.

and

IBC Foundry
Division

Taking applications for the following positions:

Precision Machinist
(Bridgeport)

Die Makers

(Familiar with investment dies)

Must be able to set up work from blue prints and close tolerance

also

General Foundry
Operations

Excellent working conditions, total benefits.

APPLY

4325 Delemere Blvd.
Royal Oak, Mich.
(88-94)

daryti iš šiaudelių. Tai nepaprasto stropumo, kantrybės ir geros meninės nuovokos pareikalavę darbai. Be ne įdomiausias parodos skyrus buvo Piktūnų šeimos rinkinys Lietuvoj pagamintų medžio inkrustacijos plokščių — paveikslų. Išpūdingos buvo: Rimšos vargo mokykla, Vilniaus vaizdai ir kitos temos

Naujiene šioj parodoj buvo Henr. Staso padidintos spalvotos nuotraukos iš jo kelionių po Europą, pasižymintios nepaprastu ryškumu, spalvų natūralumu ir parinktų objektų idomumu.

Kita naujiene šioj parodoj buvo labai turtingas Agn. Balaišienės audinių rinkinys (apie 200 dalykų: staltiesių, takelių, pagalvėlių ir kt.). Jos vieno rinkinio pakaktų išdekoruoti visai parodos salei. Tai Lietuvoje gyvenančių audėjų kūryba. Ji nepaprasta ir, atrodo, tiek išstobulėjusi, kad jau sunku betikėti, jog tai būtų senųjų laikų staklių gaminiai.

Gintaro dirbinių daugiausia turėjo p.p. Vyšnionių stalas. Vl. Bacevičius parodė didžiulį rinkinį laisvų ir atviručių su įvairiais ir nemaitytais pašto ženklais ir antspaudais. Turtingą pašto ženklų kolekciją turėjo ir p. Lelys.

Bendrai imant, paroda pavėykusi neblogai. Tiesa, pasigedome iškiliųjų mūsų menininkų. Ar jų ambicijos ir nenoras prisidėti, ar parodos rengėjų neryžtingumas juos prikalbinti čia kaltas? Reikėtų šią gražią tradiciją palaikyti ir tas parodas didinti ir įvairinti. Gal ypatingai paskatinimai (pav. premijos, prizai ar kas panašaus) būtų dėmesio vertos priemonės?

Parodos organizatoriai nepamiršo ir lietuviškos vaisingumo tradicijos. Ir todėl kateferijoje visą laiką apylinkės valdybos sekretorės Aušros Babickienės ir jos talkininkių rūpesčiu parodos lankytojai buvo pavaišinti kava ir skaniais namų darbo pyragaičiais. J. Žagarskas rūpinosi, kad niekas nebūtų varginamas troškulo.

Šių metų Clevelando Lietuvių Dienos prarastos gerai. Apylinkės valdyba — pirmininkas J. Malskis, vicepirm. Br. Gražulis, Juoz. Mikonis, išd. St. Astrauskas, sekretorė Aušra Babickienė, Jaun. ir parengimų vadovė O. Kliortė ir kultūr. reik. vad. Pr. Karalius pasirodė kaip stiprus, solidarus ir moka sutartinai dirbti visuomeninio darbo kolektyvas. Paminėtini ir to darbo talkininkai: P. Malskienė, R. Tatarūnienė, Ir. Kijauskienė, P. Motiejūnienė, B. Mainelienė, J. Žagarskas, P. Mainelis, Vl. Bacevičius ir Pilėnų tunto skautai-vyčiai kandidatai su savo skiltininku R. Belzinsku.

Koresp.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• INŽ. R. KUDUKIS, Clevelando miesto viešųjų įmonių direktorius, gruodžio 9 d., sekmadienį 5 v. p. p. Lietuvių Namų salėje padarys pranešimą apie Clevelando miestą ir jo rūpesčius. Rengia skautininkų draugovė. Visi lietuviai maloniai kviečiami atsilankyti.

• Pensininkų Klubu valdyba primena savo nariams, kad ketvirtadienį, gruodžio mėn. 6 d., 1 val. p. p. įvyksta paskutinis prieškalėdinis suėjimas Naujosios parapijos viršutinėje salėje. Kviečiami visi nariai ir norintieji įstoti nariais atvykti į šį svarbų pasitarimą.

• Vilniaus 650 metų sukakties minėjimas Clevelande įvyks sekmadienį, gruodžio 16 d.

9:45 val. ryto vėliavų pakėlimas prie lietuvių paminklo nauj. parap. bažnyčioje.

3:45 val. vėliavų nuleidimas.

4:00 minėjimas-akademija Lietuvių namuose. Po iškilmingos įžangos bus prof. J. Jakšto paskaita. Po pa-

skaitos meninė dalis vadovaujant muz. Alf. Mikulskiui ir akt. Z. Peckui. Dalyvaus Čiurlionio ansamblio kanklių orkestras, deklamatoriai ir dailiojo žodžio menininkai.

Iėjimas į minėjimą — nemokamas. Numatoma rinkti aukų rengimo išlaidoms. Organizacijos prašomos dalyvauti su vėliavomis. Rengėjų komitetas kviečia visus dalyvauti minėjime. Ypač ragintinas jaunimas susidomėti šia mūsų garsiosios sostinės 650 m. sukaktimi. Ateitininkų, skautų organizuotas jaunimas ir lituanistinių mokyklų mokiniai neturėtų praleisti šios progos geriau susipažinti su Vilniaus praeitimi. (pk)

TEATRO DIENOS CLEVELANDE

Scenos veikalų spektaklių Clevelande retai tematome. Tat su malonumu laukiame atvykstant pas mus Hamiltono lietuvių dramos teatrą "Aukuras", kuris ateinantį savaitgalį duos du spektaklius: šeštadienį, gruodžio 8 — suaugusiems V. Alanto 3 v. komediją "Šiapus Uždaugos", o sekmadienį, gruodžio 9 d. vaikams ir jaunimui premjerą pasaką "Sniego Karalienė".

Abu pastatymai verti dėmesio. Ypatingai spektaklis

vaikams yra sveikintinas, naudingas ir svarbus! Kiek džiaugsmo bus mūsų atžalynui matyti ir girdėti lietuvišką pasaką! Tat galima spėti, kad nė vienas lietuviukas nepasiliks namuose sekmadienį po pietų. Naujosios parapijos salė bus pilna jaunų žiūrovų ir jų vyresniųjų palydovų.

Bilietai kainos sekmadienį — minimalios; po 1 dol. vaikams ir po 3 dol. suaugusiems. Vietos nenumuotos, taigi kas pirmiau atvyks — galės arčiau scenos vietą gauti. (pk)

PASKAITA APIE SUOMIŲ ŠAULES

Š. m. gruodžio 9 d., sekmadienį, 11:30 val. šv. Jurgio salėje, šauliai ruošia paskaitą apie Suomijos heroiską moterų šaulių veiklą, kurių milžiniška parama kariuomenei nulėmė Suomijos apsigynimą nuo komunistų okupacijos. Iš Suomijos moterų šaulių veiklos galime pasimokyti, kaip reikia pasižinti ir aukojantis ginti savo tėvynę. Paskaitą skaitys dr. K. Pautienis. Šauliai nuoširdžiai prašo clevelandiečius atsilankyti paskaiton. Po paskaitos įvyks šaulių kuopos susirinkimas.

SVARBUS PRANEŠIMAS CLEVELANDO LIETUVIAMS

Federalinė valdžia ir Clevelando miestas, per organizaciją, yra paskyrusi nemažą sumą tautybų reikalams. Tos sumos bus skirstomos per atskirų tautybų atstovus.

Lietuvius toje organizacijoje atstovauja Kazys Žiedonis, kuris yra kartu ir LB Clevelando apylinkės socialinio skyriaus senelių globos sekcijos vadovas.

Tat visi tautiečiai, kurie gauna mažas pensijas, kurias yra reikalingi šalpos pinigais ar maisto kortelėmis, jaunimas, norįs gauti stipendijas, tesikreipia į K. Žiedonį (telefonas 944-8979), o jis pasistengs parūpinti reikalingas lėšas, ar suteiks informaciją.

Nesidrovėkite prašyti, nes jei mes nepasinaudosime mums paskirtomis sumomis, kiti paims mūsų dalį.

LB Clevelando apylinkės Socialinis skyrius

• Lietuvių namų akcijas per spalio mėnesį įsigijo: Stasys Melsbakas — 2 akcijos, Dana Žemaitis — 1, Alvyra Žemaitis — 2, Algis Žemaitis — 1, Juozas Kaklauskas — 3, Rytas Karsokas — 2, Stasys ir Stasė Mačiai — 20.

Kaip matote, po iškilmingo Namų atidarymo akcijų pirkimas sulėtėjo. Neturėtų taip būti. Primename, kad namai dar neįrengti, neapstatyti ir neišmokėti. Vajus dar nebaigtas. Vien už baldus dar mums trūksta \$19,000.

Todėl po atidarymo pertraukos, mes vėl prašome įsigyti nors po 10 akcijų, kas dar neturi. Taip pat prašome pirkti papildomai, kas turi mažiau negu 10.

Direkcija ir Finansų Komisija

HOUSE FOR RENT

4 rooms house for rent off Lake Shore Blvd. Good for bachelor, career girl, and or retired couple. Tel.: 884-5870.

Kariuomenės šventės minėjime Clevelande Amerikos ir Lietuvos himnus giedojo B. Kazėnas.

V. Bacevičiaus nuotrauka

KARIUOMENĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

L.V.S. 'Ramovės' Clevelando skyrius Lietuvių namuose surengė šaunų Lietuvos kariuomenės šventės minėjimą — balių. Po trumpos pirm. Jonačio įžangos jaunas solistas Br. Kazėnas sugiedojo Amerikos himną, po to jis ir visi — Lietuvos himną. Akompanavo pianistė G. Karsokienė. Palaikant tradiciją, pagerbti Clevelande gyvenantieji Lietuvos kariuomenės kūrėjai — savanoriai. Šį kartą gėles jiems prisegė jaunimo atstovai (Vilija Nasvytytė asistuojant Linui Johansonui). Simboliškai tuo būdu buvo išreikšta jaunosios kartos pagarba ir dėkingumas žilagalviams ir garbingiems mūsų kariuomenės pirmūnams.

Po to sekė rimtoji minėjimo dalis. Chicago LVS Ramovės pirmininkas A. Juškevičius skaitė turiningą ir daugelį opių sričių palietusią paskaitą. Mikoliūnas supažindino su K. Ališausko knyga 'Kovos dėl Lietuvos Nepriklausomybės'. Ištraukas iš knygos paskaitė sk.

vytis G. Puškorius ir šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos X sk. mokinys Linas Johansonas. Buvo džiugu klausytis jų aiškios ir taisyklingos lietuvių kalbos.

Toliau sekė meninė dalis, kurią atliko neseniai specialiai šiai šventei suorganizuotas ir sol. Juliusas Kazėno vadovaujamas ramovėnų choras. Jie skambiai ir ugningai padainavo keletą kariškų dainų, kurios seniesiems priminė laimingas praėjusias dienas, o jaunimui parodė, kokia dvasia ir ryžtas skambėjo Lietuvos kariuomenės dainose. Trumpai kiekvienos dainos turinį ir prasmę pranešė populiari mūsų dailiojo žodžio aktorė Vilija Nasvytytė. Akompanavo pianistė G. Karsokienė. Akordeonais pritarė trys studentai: Br. Kazėnas, G. Puškorius.

• Gyvybės, sveikatos ir pensijų draudimo, o taip pat akcijų — investavimo (mutual funds) reikalais kreipkitės į V. Giedraitį, tel. 944-6835.

• Apdraudus reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

• Perkant ar parduodant namus, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 316Q1 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN DIE MAKERS Must be able to set up work from blue prints & close tolerance also DIE REPAIRMEN Build and repair stamping dies. Experienced only. Good hourly rate & benefits. Steady work. Apply or call — Mr. De Marco CLEVELAND METAL STAMPING CO. 3110 Payne Ave., Cleveland, Ohio 216-771-5100 (88-92)

IŠNUOMOJAMAS

4 kambarių butas antram aukšte prie šv. Jurgio parapijos. Kaina \$55.00 mėnesiui. Tel.: 692-0661. (92-93)

čių buvo virš 200. Baliaus šeimininkė B. Mainelienė su būriu jaunų padėjėjų tvarkingai, skaniai ir šalia visus vaišino. Serbų orkestras 'Swoboda' melodingai grojo (įpindamas ir lietuviškų dainų motyvų). Buvo loterija. Veikė baras. Visų nuotaika pakili ir šventiška. Energinga ramovėnų valdyba pelnė užtarnautą pagyrimą.

Visiems labai džiuginanti ir malonų įspūdį paliko gausus ir aktingas jaunimo dalyvavimas programoje, vaišių pravedime ir pasilinks-

V. Nasvytytė sega gėlę savanoriui kūrėjui K. Eidukaiciui.

V. Bacevičiaus nuotrauka

rius ir Š. Stempužis. Daugelis tą vakarą ragino, kad šis stipriabalsis ir gerai išlavintas dainininkų vyrų choras neišsiskirstytų, bet liktų gyvuoti ir dainuoti kaip pastovus ir labai reikalingas dainos meno vienetas. Prie šio paskatinimo prisidėjo ir nuolatinė kariuomenės švenčių mecenatė p. Plechavičienė, atsiuntusi chorui gražų krepšį vaisių ir gėrimų vietoj gėlių. Po meninės dalies prasidėjo pats balius. Sve-

minime. Tikrai, retai kada tenka matyti tokį gražų 'generacijų bendravimą'.

Sekmadienį, lapkričio 25, šv. Jurgio parap. bažnyčioje buvo iškilmingos pamaldos už žuvusius ir mirusius Lietuvos karius. Per pamaldas giedojo solistai Julius Kazėnas ir V. Jurgelis, vargonais palydint G. Karsokienė. Klebonas kun. B. Ivanauskas gražiai paminėjo tos šventės prasmę.

P.K.

PELNINGIAUSIA KAPITALO INVESTACIJA

Stepas Zobarskas neseniai paskelbė spaudoje planą išleisti didelį ir jau paruoštą veikalą — 'Fifty years of Lithuanian literature', kuriam reikalingas mecenatas su dvylika tūkstančių dolerių. Lietuvių Rašytojų Draugijos valdybai tasai veikalas yra žinomas ir didžiai brangus. Jo išleidimas bei paskleidimas pasaulyje turėtų rūpėti kiekvienam mūsų kultūrininkui.

Stepas Zobarskas, Lietuvių Rašytojų Draugijos narys, tremtyje labai pasižymėjo knygų leidimu anglų kalba. Jis jau yra išleidęs 41 veikalą ir kelis jų turi paruošęs. Tai visų mūsų dėmesio vertas žygis, kuri atlieka vienas žmogus be savo spaustuvės, be vertėjų kolektyvo, be žymesnės paramos iš visuomenės ir dar apskunkintas pilna savo tarnybos našta.

Stepo Zobarsko knygų leidimas anglų kalba išreiškia tą visuotinį mūsų troškimą — į pasaulį išiveržti su tautine kūryba. Tarp jo išleisčių knygų anglų kalba 25-kios tenka lietuvių literatūrai. Koks tai svarbus vieno žmogaus inšas į dvasinį mūsų lobyną! Tos knygos gi jo Maryland leidyklos vardu pasklinda visame pasaulyje. Mūsų kūrybinis pajėgumas plačiai atveriamas kitataučiams, ir tuo paliudijama, jog esame verti laisvės.

Dabartinis Zobarsko užmojis pateikti pasauliui pačius būdingiausius mūsų grožinės literatūros pavyzdžius, sukurtus per paskutinius 50 metų, turi ypatingos reikšmės. Čia kitatautis viename gabale gaus tai, kas lietuvių rašytojo geriausia. Tai pamažu pereis į enciklopedinius bei antologinius kitų tautų leidinius su didžia nau- da visiems.

Bet tokiam veikalui išleisti Stepas Zobarskas prašo dvylikos tūkstančių dolerių. Kai kam tai gali atrodyti

gąsdinanti suma, tačiau ji yra imanoma. Mecenatystės sritis kultūriniam tikslams mūsųose nuolat plečiasi ir įvairėja. Staiga atsiranda kultūros entuziastai, kurie pakloja žymias sumas savo pamėgtam objektui įgyvendinti. Čia taipgi prisimintinas ir Lietuvių Fondas — pagrindinis mūsų kultūrinių reikalų rėmėjas.

Stepo Zobarsko naujasis užmojis šaukiasi skubios pagalbos, ir rašytojai tikisi, kad ji ateis. Jei sunku būtų susilaukti vieno pilno mecenato, šį uždavinį galėtų atlikti keli jungtinėm aukom. Lietuvių Rašytojų Draugija maloniai kviečia visuomenę padėti išleisti Stepui Zobarskui minėtą anglų kalba knygą, apimančią mūsų literatūros 50 metų plotą. Mes linkime, kad greit atsilieptų kilnus mecenatas, kuris suvoktų, jog dabar tai pelningiausia kapitalo investacija, nešanti amžiną procentus.

Kun. Leonardas Andriekus, Lietuvių Rašytojų Draugijos pirmininkas.

WANTED TOOL AND DIE MAKERS DIE REPAIRMEN Experienced on progressive dies. Top hourly rate for qualified men, and fringe benefits. Apply call or write EBERHART STEEL PRODUCTS CORP. 317 E. Jefferson Mishawaka, Ind. (88-94)

WANTED JOURNEYMEN TOOL AND DIEMAKERS ELECTRICIANS

Second and Third Shift We need tool and die makers and electricians on our second and third shift. Tool and die makers must have a journeymen's card or be able to attain one through experience. Electricians should be familiar with 440 single-phase, 3 phase motor controls, motors up to 100 HP, electronic sensing equipment and be able to trouble shoot and repair spot welders. No layoffs — Our wage and benefit program is one of the best in the area.

ANDERSON-BOLLING MFG. CO.

E. Savidge St. Spring Lake, Mich. Attn.: Personnel Office 616-842-8220 ext. 35, 36 or 27 (88-94)

Superior Savings AND LOAN ASSOCIATION

yra jūsų kaimynystėje ir teikia visus finansinius patarnavimus. Automatinė, kompiuterizuota apskačiavimų sistema.

Paskolos nekilnojamam turui įsigyti, naujoms statyboms, priestatams ir remontui.

Už reguliarius taupymo indėlius mokama 5¼%

Už terminuotus taupymo pažymėjimus mokama 6½% — 7½%

TAUPYMO INDELIAI IR PAŽYMĖJIMAI APDRAUSTI IKI \$20,000.

Išduodami kelionių čekiai, orderiai, priimami mokesčių įmokėjimai, elektros, dujų ir telefono sąskaitos, parduodami JAV bonai.

Pasinaudokite jums arčiausiai esančios įstaigos patarnavimu!

798 East 185 Street, Cleveland, Ohio 44119
6712 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103
13515 Euclid Avenue, Cleveland, Ohio 44122
14406 Cedar Rd., University Hts., Ohio 44121

DARBO VALANDOS

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:30 iki 4:00 • Penktadienį 9:30 iki 6:00 • Šeštadienį 9:30 iki 2:30 • Pirmadienį uždaryta. • Pagrindinė įstaiga E. 185 St. atidaryta iki 2:30.

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖŠINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandoje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• ALT S-gos St. Louis skyrius ruošia Naujųjų Metų sutikimą, pobūvį su vaišėmis ir šokiais gruodžio mėn. 31 d. p. Irenos Gintautienės baleto studijos patalpose, 401 West Lincoln Ave., Caseyville, Ill. Pradžia 9 val. vakaro.

Norintieji dalyvauti prašomi pranešti iki Kalėdų švenčių. Patogumo dėliai gyvenantieji Illinois state užsiregistruoja telefonu 344-2358, o gyvenantieji Missouri state: 878-5018. Pensininkams, o ypač stu-

dentams daromos lengvatos. Vietų skaičius ribotas. Prašoma nedelsti. (g)

• ALT S-gos Chicago skyriaus metinis narių susirinkimas šaukiamas gruodžio 16 d., sekmadienį, 3 val. p. p. L. T. Namuose, 6422 So. Kedzie Ave., Chicagoje. Skyriaus valdyba prašo narius būtinai dalyvauti — bus įdomi dienvartė. Nariai, kelis metus nemokėję nario mokesčio ir nesilankę susirinkimuose, į šį susirinkimą kvietimų nebus. Tačiau, ir jie mielai

laukiami atsilankant ir atnaujinant savo narystės formalumus.

• Amerikos Lietuvių dailininkų sąjunga spaudai išsiuntinėjo atsisaukimą kviečiantį dailininkus stoti į sąjungą. Aplinkraštis baigiamas priminiu: "ALD S-ga visiems dailininkams, kurių adresai yra žinomi, išsiuntinės sąjungon įstojimo formos. Kiti kolegų dailininkai sąjungon įstojimo reikalu prašomi kreiptis šiuo adresu: ALD S-gos pirm. VI. Vaitiekūnas, 112 So. Charlton Ave., Willow Springs, Ill. 60480.

"LIETUVIŠKOJI SKAUTIJA"

Seniai ruošiamas ir lauktas stambesnis (800 psl.) iliustruotas P. Jurgėlos veikalas "Lietuviškoji Skautija" bus pradėtas spausdinti tuoj užbaigus prenumeratų rinkimą. Knygą leidžia LSS. Prenumeratas renka LSS įgaliotas Vajaus Komitetas. Šios knygos egzempliorių bus spausdinama tik tiek, kiek bus ją iš anksto užsisakiusių.

"Lietuviškoji Skautija" yra reikšminga lietuvių skautų kūrimosi, veiklos ir nuopelnų savai tautai apžvalga, paliudyta tūkstančiais reikšmingų įvykių, individualiais skautų pasireiškimais Dievo, Tėvynės ir artimo tarnyboje. Tai ne tik pagerbimas skautiškos praeities, bet ir paskata ateičiai. Šiai knygai greičiau išleisti laukiama visų prijaučiančių talka ir finansinė parama.

Prenumeratas, čekiuose žymėdami "Lietuviškoji Skautija", siųskite LSS Pirmijos įgaliotam Vajaus Komiteto išdėdinkui: Juozas Bružas, 7103 Avenue X, Brooklyn, N. Y. 11234.

Prenumerata — tik 10 dol., garbės prenumerata — 25 dol., daugiau paaukoję tampa tituluotais leidejais, kurie bus leidinyje atžymėti.

PARAMA DIRVAI

Atsiliepdami į prašymą, savo auka parėmė šie skaitytojai:

J. Mockus, Cleveland	..\$10.00
P. P. Molis, Shrewsbury	10.00
S. Kašėlonis, Chicago	.. 11.00
K. Trečiokas, Union, N.J.	10.00
P. Pajojus, Detroit	 10.00
V. Mackus, De Kalb, Ill.	5.00
K. Krulikas, Richmond Hill	 10.00
V. Romanas, Wilkes-Barre,	 10.00
V. Gruzdis, Philadelphia	10.00
V. Dzigas, Omaha	 5.00
K. Degutis, Linder, N.J.	7.00
V. Petraitis, Toronto	 10.00
A. Šeštakas, Chicago	.. 10.00
I. Vaitkus, Toronto	 2.00
S. Lazdinis, Cleveland	.. 10.00
F. Janonis, Brockton	.. 5.00
X. Y., Cleveland	 10.00
J. Kaklauskas, Cleveland	10.00
M. Iešmantas, Cleveland	5.00
J. Jasinevičius, Cleveland	5.00
J. Baškauskas, Brockton	1.00
V. Janušauskas, Westmont, Canada	.. 3.00
J. Adomaitis, La Salle, Q.	10.00
V. Čižauskas, Detroit	.. 2.00
J. Balbatas, Cleveland	.. 5.00
J. Krygeris, Cleveland	.. 2.00
K. Karalis, Cleveland	.. 10.00
A. Sajauskas, Baltimore	4.00
K. Širvinskas, Cleveland	2.00

Visiems aukotojams Dirva nuoširdžiai dėkoja.

• Lietuvių Fondo pelno skirstymo komisija paskyrė 1000 dol. New Yorko dailės parodai, kuri bus rengiama vasario mėnesį Kultūros židinyje.

7 DIENOS ČIKAGOJE

VLADAS BŪTĖNAS

Viena iš Kanados gražuolių, M. Vaičiulėnaitė, skambina pianinu Margučio bankete. D. Vakarės nuotrauka.

Sol. Elena Blandytė dainuoja Margučio bankete. D. Vakarės nuotrauka

į Chicago. Ši žinia atveria tai, kad Alg. Grigas, ruošdamasis statyti 'La Bohema' bendradarbiavo su oficialia okupanto istaiga. Apie tai jis spaudos konferencijoje nieko neužsiminė. Tokiomis progomis pasinaudoti ne kartą buvo siūloma ir visiems gerai žinomi Chicago Lietuvių operai. Kiek man žinoma, Chicago Lietuvių operos valdyba tas progas visada atmetė. Tad tik Chicago Lietuvių opera lieka vienintelis operinis vienetas, kurio skelbiama pažadais visada gali pasitikėti ir kuris dar niekad neapgavo ir neapvylė savo klausytojų bei rėmėjų.

Dirvos bendradarbis Vladas Būtėnas, šios kolumnos autorius, atvykęs į Clevelandą daryti pranešimą apie Pensilvanijos lietuvių koloniją. Ingridos Bublienės lydimas aplankė Dirvos redakciją. Nuotraukoje I. Bublienė, V. Būtėnas ir Bublienės dukros Rama ir Aida prie naujai įsigytos renkamos mašinėlės Dirvoje.

• JAUNIMO centro Chicagoje leidžiamam iliustruotam 'Mūsų žinių' biuletenyje yra ir idomus jaunimo skyrius, redaguojamas Danutės Bruškytės. Bet ir jame kartais pasitaiko nesuprantamų liapsų. Įsigilinkime į šį: 'Lietuvių žurnalistų Sąjungos narys — tai savotiškas žinių rinkėjas. Nugirdęs idomią naujieną, skubiai ištraukia iš kišenės lapą popieriaus, o iš už ausies — pašėlį ir užrašo. Kartais pasitaiko jam ir problemų. Pavyzdžiui, pasimečius kuriam užrašų lapeliui, tenka atkurti naujieną iš atminties. Bet jis nenusimena, nes amerikiečių leidžiamieji dienraščiai gana išsamiai aprašo visus įvykius...' Skaitytojas suprast, kad čia jaunos bendradarbės (ar bendradarbio) prašauta besišypsant iš vyresniųjų spaudos darbuotojų. Juk lietuvių spauda daugumoje yra paremta žiniomis iš lietuvių visuomeninio bei kultūrinio gyvenimo. Apsukrus lietuvių spaudos darbuotojas tokias žinias visada renka 'karštosiose' vietose, kur vyksta pats gyviausias lietuvių gyvenimas, pvz. Chicagoje Jaunimo centre ar Tautiniuose namuose. Apie lietuvių ar kitų tautinių grupių gyvenimą bei įvykius didžioji amerikiečių spauda mažiausiai rašo ir tikra nesąmonė sakyti, kad lietuvių spaudos darbuotojas lietuviškojo gyvenimo įvykių faktus gali nusirašyti iš amerikiečių dienraščių. Šiame jaunos bendradarbės (ar bendradarbio) rašinyje parodyta nemažai šmaikštaus samojaus, tik toli prasilenkta su logika ir gyvojo šių dienų spaudos darbuotojo darbo paskirtimi

• Į CHICAGĄ gruodžio 9 d. iš New Yorko atvyksta solistė Lionė Juodytė su dukra Janina, dažnai pasirodanti televizijoje ir amerikiečių teatruose, atlikti programos taut. šokių grupės 'Grandis' ruošiamame koncerte. Abi New Yorko lietuviams bei amerikiečiams gerai pažįstamos dainininkės mūsų mieste pasirodys pirmą kartą. Jų koncertas įvyks Marijos aukšt. mokyklos salėje, o pelnas skiriamas 'Grandies' išvykai į Vakarų Europą. Koncertu rūpinasi 'Grandies' Globos komitetas, vadovaujamas I. Kriaučeliūnienės.